

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXVI. évfolyam

Subotica, SZERDA 1925 május 6.

121. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben
Telefon szám: Kiadóhivatal 8-58. Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 135 dinár

Kiadóhivatal: Subotica, Aleksandrova ul. 1. (Leibsch-palota)
Szerkesztőség: Aleksandrova ul. 4. (Rossia-Fonciere-palota)

Vereséghől — győzelem

(x) Még egy hete sincs, hogy az európai demokrácia olcsó kvartélyain ijedten panaszkodtak, hogy a reakció egyszerre két csatát is nyert a német elnökválasztás napján: megverte a német köztársaság szabadcsapatait és legyőzte — a francia baloldalt. De a párisi rémületre kétszer huszonegy óra sem kellett és kiderült, hogy kár volt megjedni, beigazolódott, amit különben könnyű volt előrelátni, hogy Hindenburg megválasztása, pírhuszi győzelme csak a német jobboldalnak, amely befelé: a német demokrácia frontját egyáltalán nem tudta megintgatni, kifelé: a francia kispolgár békepolitikáját nem tudta elbűktetni azzal, hogy a mazuti győzöt állította Németország elére. A német jobboldal, ha a győzelmet felszámoljuk az elnökválasztás napján, tulajdonképpen egyetlen lépést sem tett előre, sehol sem ütött rést a német köztársaság testén és egyetlen fontos sáncot sem hódított el a weimári koalíció pártjaitól. Mert az elnöki méltóság, ami az ellenforradalomnak jutott, sem Németországban, de sehol, ahol a demokrácia csak nagyjából is kiépített, nem jelent pozitív előnyt a reakciónak, amely legföljebb büszke lehet rá, mint dekorációra, de nem érhet el vele semmi olyan politikai eredményt, amelyet jószívvvel elkönnyelhet a restauráció javára. Hindenburg ma akárhogy szeretné is, nem csinálhat szállást a doorni remetének, aki hiába fülel izgatottan, az ajtó nem fog kinyitni előtte, mert nincs is ajtó, amelyen a császári száműzött visszaszökhethetne a német köztársaság földjére. Németországot olyan erők szorítják most sarokba, a német revánsvágyat olyan szigorú és szemek őrzik, hogy azokat legyűzni, kijátszani a német nép még akkor sem volna képes, ha minden gyár fegyvereket gyártana, ha ágyuit, tengeralattjáróit és temetőit visszakapná, ha a német földön nem tízmillió, de kétszerannyi fegyverképes ember várna Ludendorff parancsait. A német jövőt csak azok festik még fekete-fehér-vörösre, akik nem mernek nyíltan szembenézni a tényekkel, akik nem látnak túl a német legyűzötteken, a végeken és halottakon. De a határokon kívül, Európa már nem veszi komolyan a német nacionalizmus komédiáját, nem veszi komolyan a francia paraszt és munkás sem, aki nagyon jól tudja, hogy Hindenburg az elnöki székben nem jelent olyan veszélyt Franciaországra, a békére és a jóvátételre, hogy ezért érdemes lenne cserbenhagyni a baloldal politikáját. És nem is dezertált, ahogy sokan

várták, nem hagyta el békefrontját, nem pártolt át Poincaréhoz, hanem hűségesen és józanul kitartott a baloldal okos nacionalizmusa mellett. A vasárnapi közvéleményi választásokon esett át a tüzes keresztiségen a francia nép békeakarata és a választás megmutatta, hogy Franciaország a falrafestett német rémtől nem esett a félelem deliriumába és nem ijedt meg attól, hogy Hindenburg sötét sziluetje fölímolygott a német horizontra. Más lenne a helyzet, ha a német reakció, a jobboldal nem állana ugyszólván teljesen elszigetelten, ha volna fegyvertársa, mondjuk Oroszország, amely támogatná céljait és törekvéseit. Hindenburg azonban nem paktálhat le a bolsevista Oroszországgal sem, az egyetlen lehetséges szövetségessel, mert azok a tömegek, akik elnöknek bírodalmi választották, éppen ugy harc-

ban vannak a bolsevizmussal, mint a békeszerződéssel. A német nép szomszédjainak, elsősorban Franciaországnak ezért nem is olyan fenyegető veszély a német reakció felülkerekedése. Az antant tisztában van azzal, hogy a német ellenforradalom a végén éppugy beletörök a Versailles igájába, ahogy beletörtök a szocialisták és a középpártok. Pusztá kézzel Hindenburg sem tud elérni többet, akárhogy fogadkozik is, mint Marx, vagy amennyit elért volna a német demokrácia volt ígérete: Rathenau. A német demokrácia számára talán szerencse is, ha a jobboldal veszi kezébe a gyeplőt, ha hatalomra jut, legalább kiderül, hogy a frázisokkal nem lehet leléni — a francia katonákat, és elválik, hogy ki tud többet adni a német népnek: a demokrácia, vagy a reakció.

ajtaján nincs latinbetűs felírás csak cirill-betűs. Zsebot klerikális képviselő erre nyomban írásbeli kérdést intézett a parlament elnökéhez, hogy van-e erről tudomása és felszólította, hogy a nemzetgyűlés legközelebbi ülésén válaszoljon arra, mit szándékozik tenni ennek az állapotnak megszüntetésére.

A klerikális-klub egyébként ülést tartott Korosec Antal elnöklésével, aki hosszabb beszédben ismertette a politikai helyzetet. Vita indult meg, amelynek során a felszólalók főként a szlovéniai gazdasági viszonyokkal foglalkoztak, továbbá a nem-kormány párti tisztviselők üldözését tették szóvá. A klub elhatározta, hogy ezekben a kérdésekben éles harcot indít a kormány ellen.

Bizottsági ülések

A törvényhozó-bizottság kedden délután Jovanovics Ljuba elnöklésével ülést tartott, amelyen a lakástörvény előadói jelentését olvasták fel. Rövid vita után a bizottság egyik szakaszának új értelmezést adott, majd elfogadta az előadói jelentést. A bizottság ellenzéki tagjai bejelentették, hogy az ellenzék kisebbségi jelentést terjeszt be a nemzetgyűlés elé.

A törvényhozó bizottságnak a bírói és ügyészi törvény kidolgozására albizottságot választottak, amelybe a vajdasági radikális képviselők közül Lalosevics Jeco került be.

A földműveshitelekéről szóló törvényjavaslatot tárgyaló bizottság is ülést tartott, amelyen megkezdték a javaslat részletes vitáját.

A bukaresti konferencia

A bukaresti kisantant-konferencia iránt politikai körökben nagy érdeklődés mutatkozik. A konferencia munkaprogramjáról a beogradai kormánykörök nem akarnak nyilatkozni, alkalmassá nem akarnak elébevágni a bukaresti kormány közleményeinek, tekintettel arra, hogy a konferenciát Románia hívta egybe.

Benes és Nincsicis külügyminiszterek egyébként május 8-án érkeznek meg Bukarestbe, ahol ünnepélyes fogadtatásban részesítik őket. A tulajdonképpeni konferencia 9-ikén kezdődik. A délelőtti ülés után a konferencia résztvevői tiszteletére a trónörökös ebédet ad, míg a vacsorára a delegátusok a királyhoz hivatalosak. Május 10-ikén folytatják az üléseket, azonkívül katonai díszszemlén és löversenyen vesznek részt a kisantant diplomaták. Délután fogadás lesz az SHS követésén, este pedig vacsora a külügyminisztériumban. Május 11-én a konferencia tagjai Floricába utaznak, Bratianu miniszterelnök birtokára.

Megkezdik a Radics-párti mandátumok felülvizsgálását

A vizsgáló bizottság Zagrebba utazott

Beogradból jelentik: A Radics-párti mandátumok felülvizsgálására kiküldött parlamenti bizottság kedd este elutazott Zagrebba, hogy a horvát fővárosban végezze el munkáját. A küldöttséggel együtt elhagyták Beogradot a Radics-párt vezetői és több képviselője is, hogy a horvát mandátumok tárgyalásán Zagrebben jelen legyenek. A keddi napon elutazott Beogradból Korosec, a szlovén néppárt vezére is, aki párnapot Ljubljánában fog eltölteni.

A kibontakozási tárgyalásokban szünet állott be, a kulisszák mögött azonban tovább folynak a radikálisok és Radicsék megegyezésére irányuló megbeszélések. A megegyezés főkérdése a Pribicsevics probléma rendezése, miután most már nyilvánvaló, hogy a Radics-párt semmiesetre sem hajlandó a Pribicsevics-pártot is megtűrni az esetleges koalícióban. A legutóbbi napokban olyan hírek terjedtek el, hogy a nehézséget úgy fogják áthidalni, hogy a Pribicsevics-párt belép a radikális-pártba. A független demokraták azonban eddig nem tudtak megállapodni ebben a kérdésben. A párt egyik frakciója, amelynek vezetői Krizman és Grizogona, híve a radikálisokkal való fúzióval és helyesli a Radics-párttal való megegyezést. A másik csoport viszont, amely Pribicsevics Szvetozár személyes vezetésével áll, szeretné fentartani a párt önállóságát még a radikális-pártkeretén belül is és mindenáron azon van, hogy elgáncsolja a Radicsékkal való paktu-

mot. Amióta az ellenzéki lapok a két frakció ellentétes álláspontját nyilvánosságra hozták, a Pribicsevics-párt tagjai között nagy az idegesség, mert attól tartanak, hogy az ellenzék ezt az ellentétet ki fogja használni arra, hogy a kormányból kiszorítsa őket.

Nincsicis csütörtökön utazik a kisantant konferenciájára

Pasicis miniszterelnök állapotában lényeges javulás állott be, a szerdai esős idő miatt azonban a miniszterelnök még nem hagyta el lakását. A délelőtti folyamán a miniszterelnököt lakásán a kormány több tagja kereste fel, a kikkel a politikai helyzetről folytatott megbeszéléseket.

Nincsicis külügyminisztert délelőtti Pribicsevics Szvetozár kereste fel és az aktuális politikai kérdésekről és a kisantant bukaresti konferenciájáról tanácskozott vele. Nincsicis csütörtökön utazik el Bukarestbe és Suboticán valószínűleg találkozni fog Benes csehszlovák külügyminiszterrel akivel együtt teszi meg az utat a román fővárosig.

Az est folyamán Markovics Lázár kereste fel Nincsicis külügyminisztert, aki a Zagrebba utazó parlamenti bizottság munkaprogramjáról tájékoztatta.

Cirill-latinbetű-harc

A klerikális-klub letépett cirill-betűs felirata körül keletkezett háboruszkodás nem ért még véget, hanem újabb parlamenti viharokra van még emiatt kilátás. A klerikális képviselők telfedezték ugyanis, hogy a radikális-klub

A szélhámos-karrier vége

Hat és fél évi fegyházra ítelt noviszádi kereskedő

Noviszadról jelentik: Szretenovics Mihajlovics Grozden 1918 novemberben a bevonuló hadsereggel jött a Vajdaságba. Itt, bár közlegény ruhában járt, mindenkinek azt mesélte, hogy ő mérnök, aki Budapesten szerzett mérnöki diplomát s azért jött a Vajdaságba, mert itt meg akar nőszülni. Rövid szubotical tartózkodás után Noviszadra tette át működési helyét, ott sem volt nagy sikere, mert már 1921 januárban letartóztatták. A vád az volt ellene, hogy 1920-ban, mint a Velibor és Risztovics-cég holttagja, Hujós Chaimtól 5000 koronát vett fel a cég részére és azt saját céljaira fordította.

Kiderültek azonban egyéb büntető-törvénykönyvbe ítköző delgai is. Így, hogy 1920 májusában Stanimirovics Máriának Noviszadon házasságot ígért s rábeszélte, hogy 80.000 korona értékű házáat eladja és a vételáron a nő másik házában butorkereskedést rendezzenek be. A házat Szretenovics eladta, de sem butorkereskedést nem nyitott, sem a ház eladási árát nem adta át.

1920 júliusban Velibor Stevan, volt cégtársától egy pamlagot és tükröt, 3600 korona értékben kölcsönvett, de azt eladta és a pénzt megtartotta.

Szretenovics-Mihajlovics 1921 július 5-én szabadlábra került. Alig volt újra szabadlábon, folytatta elkövetett csalásainak sorozatát. 1922 február 23-án a noviszádi Traudafil árvaház kezelőjének Szmoljanovics Péternek 5000 kiló burgonyát ajánlott megvételre, a meg egyezés létre is jött, arra 7750 koronát vett fel, de sem a burgonyát nem szállította le, sem a pénzt vissza nem adta.

1922 januárban, gazdag kereskedőnek adta ki magát és Hirschfeld Elzának bizalmába férköztet, akinek 250.000 koronáért eladta nem létező házáat és erre 100.000 korona előleget vett fel. Mire kiderült, hogy a ház nincs meg, a család a pénzt is elköltötte.

Hirschfeldtől burgonyavásárlásra 4500 dinárt esalt ki s átvett tőle 2300 dinár értékű aranyláncot, nyakéket, karkötőt, hogy azokat az ékszerészhöz viszi, de ahelyett, hogy javítani adta volna, eladta és a pénzt elköltötte.

A noviszádi törvényszék 1924 április

8-án hat és fél évi fegyházra ítélte a mozgalmas multu kereskedőt. Az ügyész a büntetés súlyosbításáért felebbezett, de a felebbezési bíróság 1924 október 29-én jóváhagyta az ítéletet, amely ellen a főügyész semmiségi panaszt jelentett be.

Dr. Basits Dusan koronabiztos azonnal a főügyész semmiségi panaszait elvetette, mire az ítélet jogerőssé vált. Szretenovicsot közben újból letartóztatták, elszállították a mitrovicai fegyházba. Onnan hozták most vissza, kihirdetni, hogy az ítélet jogerős.

Ballada az élő-halottról

Exhumálták a holttestet — Bacsu a temetőben
Az elhunyt nővére megálmolta testvére feltámadását

A szubotical városi tisztii főorvosi hivatal kedd délelőttre tüzte ki az állítólag halottaiból feltámadt Kiss Istvánné exhumálását. Az elhunyt családja göcsösen ragaszkodott ahhoz, hogy a harminnapos sírt felássák és megállapítsák, valóban éle-e a meghaldogult asszony. A hatóságok ugyan az első perctől kezdve igyekeztek eltéríteni Kiss Istvánt, az elhunyt férjét kegyeleltérítő szándékától, azonban minden igyekezet hiábavalónak bizonyult.

Dr. Pavkovics Milutin városi tisztii főorvos végül is, hogy megnyugtassa a feldult lelkiállapotú férjet, s a fölizgatott fantáziájú érdeklődőket, elrendelte, hogy kedden délelőtt hatósági személyek jelenlétében felnyissák Kiss Istvánné koporsóját.

»Szentül hiszem, hogy él...«

Kedden reggel több ezer ember gyűlt össze a Bajai-úti temetőben az események központjába került egyszerű sír körül, akik kíváncsian várták az ügy fejleményeit. Csakhamar megérkezett Kiss Istvánnal együtt a gyászoló család is, amelynek minden tagja meg volt győződve arról, hogy az eltemetett asszonyt életben fogja találni, ha csak hétfő óta meg nem fuladt szűk zárkájában. A tömeg, amikor meglátta a gyászoló férjet, nyomban körülvette és az emberek zajos összevisszaságban intézték hozzá kérdéseiket. Bábeli zűrzavar támadt, Kiss alig tudott szöhoz jutni.

— Szentül hiszem, hogy él — mondta a körülötte állóknak. — Tudtam, hogy fel fog támadni, mert a sógorasszony megálmolta. A temetés után történt, hogy álmában megjelent az honka és azt mondta nővérenek: »Egy hónap múlva feltámadok.« A különös álmom után mindennap kigyűttünk a sírhoz és hallgatóztunk. Vártuk, hogy jelt adjon... Most pedig — tette hozzá kis szünet után — nem akarják elhinni, hogy él.

Könnyezni kezdett és az emberek

mélységesen hallgattak mellette, mindaddig, míg megérkezett dr. Pavkovics Milutin városi tisztii főorvos és Prodanovics Mladen rendőrkapitány, erős rendőri készség kíséretében. Ekkor az izgalom már tetőikára hágott.

Kiássák a koporsót

Prodanovics rendőrkapitány megérkezése után nyomban kiadta a rendőröknek a parancsot, hogy a tömeget távolítsák el a sír közeléből. A parancs végrehajtása nagy nehézségekbe ütközött. Még nem volt olyan temetés a Bajai-temetőben, amelyre ennyi ember gyűlt volna össze. Körülbelül háromezren szorongtak egymás mögött, és csak hosszszas fáradozás után sikerült a rendőröknek megűstítani a sír környékét. Az üresen maradt téren a hatósági személyeken kívül csak a gyászoló család tagjai tartózkodhattak.

Két ember hozzáfogott a sír feladásához és néhány pernyi munka után kiemelték a koporsót a gödörből. Sír csend előzte meg a koporsó felnyitását. Az emberek lélekzetlejtva várták a történeteket.

Mozdulatlanul maradt a hulla a koporsóban

Pavkovics főorvos utasítására a sírásók felnyitották a koporsót. Ebben a pillanatban elviselhetetlen büz áradt szét, az erős hullaszag betöltötte az egész temetőt.

A koporsófedél leemelése után előtűnt a fehér lepellel letakart holttest, amelynek körvonalai élesen redarizolódtak a lepedőre. Tisztán lehetett látni a holttest keresztberakott karjait, ahogyan a koporsóba elhelyezték. Már ez bizonyította, hogy Kiss Istvánné nem támadt fel halottaiból egy pillanatra sem, mert ha egy percig is élt a koporsóban, karjait megmozdította volna.

Pavkovics főorvos azonban, hogy semmi kétség se maradjon a család tag-

jaiban, leemeltette a szemfedőt is a holttestről, amely már erősen oszlásnak indult és így teljesen lehetetlen, hogy hétfőn még jeleket adott a mélyből a külvilág számára. Prodanovics rendőrkapitány, hogy a távolított tömeget is megnyugtassa, néhány embert a sírhoz hívott, hogy ők is tekinssék meg a holttestet.

A rendőrkapitány felhívására a hatalmas tömeg rohamot intézett a sír felé, mindenki a kiválasztottak között akart lenni, mindenki látni akarta, hogyan lesz Kiss Istvánné koporsójában. A tömeg a hatósági személyeket majdnem benyomta a sírgödörbe, a rendőrök csak a legnagyobb erőfeszítéssel tudták tartóztatni az emberáradatot.

Nagysokára ismét helyreállt a rend, a koporsót elföldelheték és néhány perccel később már szét is oszlott a tömeg csaldóttan. A várt csoda nem következett be, a halott Kiss Istvánné nem emelkedett fel koporsójából és az V. kör népe egy legendával lett ismét szegényebb...

Közvetlen vasutvonal

Csehszlovákiától a Fekete-tengerig
Egyenes összeköttetés Huszt és Galac között

Prágából jelentik: A csehszlovák kormány javaslatot tett a román kereskedelmiügyi minisztériumnak egy olyan vasutvonal megépítésére, amely Ruszinszkót összeköti a Fekete-tenger partján levő galaci kikötővel.

Keleteurópa Balkánra igyekvő kereskedelmének ugyanis elsőrendűen fontos volna konvenialis vasuti összeköttetést létesíteni, de máskülönbben is az egész tervnek a megvalósulása néhány kilométeres vasutvonal megépítésétől függ. A jelenlegi vasutvonal iránya, amely Halmin, Nagyváradon, Kolozsváron keresztül halad, óriási kerűlöt jelent és csaknem megháromszorozza a vasuti tavar-ájt.

A Duna-ut forgalmát még a Sulina-ág hajózhatóvá tételével lehetne fokozni. A nemzetközi Duna-bizottság foglalkozik is a tervvel. Ettől függetlenül most az a terv, hogy ki fogják építeni a huszt-máramarossziget—beszterce—galaci második fővonalat és akkor Ruszinszkóból, Husztról, Máramarosszigeten át ugyszolván nyilgyenes ut nyílik a galaci kikötőig.

A román kormány rövidesen elrendeli a Visó-völgy és Beszterce közti vonal megépítését s akkor Csehszlovákia, illetve keleti része a Fekete-tengeri kikötővel egyenes összeköttetést kap.

TUDJA-E...?

TUDJA-E, hogy miabban az angol újságok éles cikkeiben támadják az ottani iskolákat? Azt kifogáselják, hogy tanulóikat nem nevelik a gyakorlatias életre.

Ennek a támadásnak már is megvan a fogantatója. Mert egy angol leányiskolában 16—18 éves leányok számára következő írásbeli dolgozatokat adtak föl:

— Micsoda a munkásszövetkezet? Fejtsük ki előnyeit és hátrányait.

— Mit tud Mussoliniról, Herriotról, Gandhiról és De Valeráról?

— Milyen táplálékok egészségesek? Mi a véleménye arról, hogy a hus veszt táplálékejéből, ha nem sütik meg kellőképen? Igazolja fel fogását példákkal.

— Milyen nő-írók tűntek fel a mult században?

A kérdések, amint látjuk, eléggé modernek és időszerűek. Az angol újságok meg lehetnek elégedve.

*

TUDJA-E, hogy mostanában a régi, császári Bécs két nevezetes alakja halt meg?

Az első Péter Menth, a 84 éves varga, kit sírjához az ismerősök, tisztelők nagy tábora kísért ki. Sírjánál a volt hadügyminiszter, Aulienberg beszélt.

Péter Menth nem is volt olyan varga, mint a többi: a monarchia idején or-

szágszerte emlegették nevét, kölföldön is ösmerék. Egyik leányát Amerikába küldte, ahol most mint zongoraművésznő aratja a habérokat, másik leánya és egy fia előkelő társadalmi helyzetben él Bécsben.

Az a varga, kit most utolsó kívánsága szerint Hans Sachs foltozóvarga jelmezében temettek el, valóságos művésze volt a lovaseszményének s már a béke idején is ő szállította ezeket a hadseregnek.

Vevői közt sok főherceg szerepel, ő készítette a cipőket a Burgtheaternek, a színészek között pedig sok nemesak megrendelője, hanem valóságos barátja. Ezek közé tartozott Ziehrer, a zeneszerző, Lueger, Bécs város néhai polgármestere és utódja, majd az osztrák képviselőház elnöke, Weisskirchner. A művészlámba 1879-be lépett, mikor is felvonulásban Hans Sachs jelmezét öltötte magára s oly sikeresen alakította a varga-költő alakját, hogy 1908-ban hasonló alkalommal szintén ebben a történeti jelmezben jelent meg Bécs utcáin.

A másik nevezetes halott a legöregebb bécsi fiakkeros. (Nem bérkocsis.) Csodák csodája, hogy Bécsben, hol annyi automobil futkos, még van fiakkeros is és fiakkere.

Ezt az öregot Leonhard Winkelmayernek hívták és 68 éves korában halt meg. Akkor született, mikor egy kis

forradalmi csoport meg akarta dönteni a császárságot, de ifjúságában a Habsburgok kegyében sütkérezett, aztán megérte a monarchia összeomlását is.

Tizenhétéves korában első kocsisa Ferenc Ferdinánd főhercegnek. Aztán végigszolgált az összes nevezetességeket, Auersperg herceget, Kinsky gróft, Windischgrätzet, Paart és Thunt. Ötvenöt évig állt a bécsi bakon, onnan szemlélté a császárság fényét és bizonyos tekintetben jelképévé vált a régi időknek.

De amíg Menth portékája nem jött ki a divátból, addig Winkelmayer-fiakkera régiséggé vált, majdnem muzeumi emlékké. Winkelmayer ennél fogva nem is részesült annyi dícsőségben, mint a varga. Törzsfőnöke volt a bécsi fiakkerosoknak, annak a fajtának, mely manapság már kihalóban van.

Koporsóját ütött-kopott fiakkerek követték.*

*

TUDJA-E, hogy mit esznek az emberek az amerikai étkező-kocsikban?

Minden századik ember közül, ki az étkező-kocsiba jön, 85 kávét rendel és 50 teát. 35 százalék roasztbeefet kér, utána a csirke következik, aztán a hal, borjúborda és borjuszélet. Tésztát nem esznek az amerikaiak, inkább gyümölcsöt, frissét vagy konzervet. De igen kedvelik a fagyalot, melyből 850.000

kvart (két pint) fogy el évente az amerikai étkező-kocsikban.

A statisztika adatai kápráztatók. Évente 2.500.000 narancs, 1.250.000 szőlőfűrt, 27.000.000 tojás, 6.000.000 kvart tej és hab s 3.250.000 font cukor fogy el. 5.000.000 abroszt cserélnek és annyi ételt szolgálnak föl egyetlen esztendőben, hogy ez elegendő lenne egy 600 lelket számláló falu lakosságát táplálni, születésüktől kezdve halálukig.

Ebből a cikkből tudjuk meg azt is, hogy az amerikai vasutak az étkező-kocsikra ráfizetnek. Minden társaság 53 százalékos deficitet jelent be. Mért tartanak akkor étkezőkocsikat? Azért, mert a vasuti társaságok között nagy a verseny s ezzel akarják odaédesgetni az utazóközönséget.*

TUDJA-E, hogy Amerikában milyen ajítást hoztak be?

Nemsokára tudományos, rendszeres vita folyik majd rádió. Két egyetem, a bostoni és a holy-rossi vitatkozik egymással, több mint negyven mérföld távolságról.

A vitát szigorú föltételek mellett tartják meg a rendes egyetemi stílusban s végül a rádió hallgatóit megkérdezik, melyik vitatkozó nyert.

Ennek a vitának mindenesetre megvan az az előnye, hogy az ellenfelek negyven mérföld távolságból nem kaphatnak hajba.

KISEBBSÉGI ÉLET

Berlinben második éve működik az Österreichisch-Deutscher Volksbund című szervezet, amely Ausztriának Németországgal való egyesülésén dolgozik. A szervezet elnöke Loebe, a német birodalmi gyűlés elnöke, a szociáldemokraták egyik legjelentékenyebb vezetője. Az egyre fejlődő politikai szervezet, amelynek jobboldali tagjai is vannak, Österreich-Deutschland címen folyóiratot ad ki, amely egyik legutóbbi számában cikket közöl Lodginen Rudolf dr. csehszlovákiai német képviselő tollából, aki Csehszlovákia politikai és gazdasági céljait a következőkben fejt ki:

— A prágai lapok újabb sokat foglalkoznak a Csehszlovákiában élő németek nemzeti vagyonával és megállapításukról, hogy az összeomláskor az egész magángazdaság a németek kezében volt, a pénzügyi hatalmat a németek gyakorolták és a cseheknek alig volt valamijük. Az azóta lefolyt hat év alatt a helyzet azonban egészen megváltozott. A köztársaság vezetői, Rasin teóriája alapján dolgoznak, aki azt hirdette, hogy a csehszlovák államnak ama célja, hogy a németek gazdasági hatalmát fokozatosan megtörje és a vezetést a cseh burzsoázia kezébe átjuttassa. Ennek a tervnek megvalósítására az egész állami apparátust igénybe vették, ezért hajtották végre a földreformot és ezért sikerült a német ipart és kereskedelmet javarészből cseh kezébe átvinni, a cseh burzsoáziának kiszolgáltatni, amelynek az állami szállítások által évenként legalább 1400 millió csehkoronát biztosítanak. A csehszlovák állam proletarizálja a nemzeti kisebbségeket, mert a nemzeti kisebbségek hátrányára emeli erőszakosan a cseh nép szociális és gazdasági helyzetét. Ezt a folyamatot csak akkor lehet majd feltartóztatni, ha a kisebbségek hozzájutnak teljes politikai jogalkotáshoz.

A zetelakai magyar tűzkárosultak segélyezésére az erdélyi magyar párt még a múlt évben nagyszabású társadalmi akciót indított. A humanus akcióba bekapcsolódtak az erdélyi románok is, akik a legutóbb tekintélyes pénzeszeggel járultak a magyar közsegélyezéséhez. A román népnek és a testvéri szolidaritása igen jó hatást tett az erdélyi magyarság között.

A szászvári Kun-kollégiumot, mint megirtuk, a nagyszabású tanfelügyelő a közoktatásügyi miniszter utasítására bezáratta. A kollégium igazgatóságának felkérésére Nagy Károly református püspök a betiltás ügyében a napokban eljár Anghelescu miniszternél, aki kijelentette neki, hogy a kollégium bezárását, melyet Bratu főinspektor rendelt el, fel fogja függeszteni. Az iskola ellen megindított vizsgálat azonban ettől függetlenül tovább folyik.

Az inkoiziciós iskolatörvényt, ahogyan Anghelescu legújabb középiskolai javaslatát az erdélyi magyar sajtó elnevezte, most tárgyalja le az az értekezlet, amelyet Anghelescu miniszter hívott össze Bukarestbe. A kolozsvári Keleti Újság ez alkalomból bő részletességgel ismerteti a törvényjavaslatot, amely újabb kísérlet a felekezeti magyar iskolák megszűntetésére. A javaslat kimondja, hogy minden magánfelekezeti iskolának románul kell levelezni a hatóságokkal, az összes regisztereket, naplókat, anyakönyveket államnyelven kell vezetni. A román gyermekek által látogatott magániskolák tannyelve az államnyelv. Kisebbségi gyermekek magániskoláinak tannyelve vagy az államnyelv, vagy a növendékek anyanyelve. Egyik kisebbségi gyermekei nem járhatnak más kisebbségi tannyelvű iskolába. Zsidó növendékek számára az anyanyelv az államnyelv. Zsidó magániskolákban az

előadást nyelv román. Héber nyelven csak a héber nyelvet és vallást lehet előadni. Szerzetesi magániskolák és iskolai kongregációk iskolái csak román tannyelvűek lehetnek. Minden magániskolában román nyelven kell azonban előadni a román nyelvet, román történelmet, Románia földrajzát és közlőjét. Az óvodákban az állami tanterv kötelező. Ha a gyermekértbe román származású gyermekeket is felvesznek, akkor a tanításnak teljesen románul kell történnie. Mindenesetre kötelező naponként egy óra román társalgás a kisgyerekekkel. Az elemi iskolákban a ma-

gániskolák növendékei minden év végén kötelesek az elemi iskolai felügyelőség által kinevezett bizottság előtt vizsgát tenni. Ez a vizsga az illető községben levő állami elemi iskolában, az állami tanítókból álló bizottság előtt történik. A növendékek ezért külön vizsgadíjat fizetnek. Minden vizsgára nem jelentkezőt büntetéspenzt fizet az iskolaigazgatóság, a növendéket pedig hivatalból átírják az állami iskolába. A javaslat legsúlyosabb szakasza az, amely kimondja, hogy a népesség kérésére bármely iskolát államosíthat a miniszter.

A kisantant csatlakozásra szólítja fel Ausztriát

Tiltakozni fognak Ausztriának Németországhoz való csatlakozása ellen

Prágából jelentik: A Narodni Politika vezércikkében megállapítja, hogy a kisantant külügyminiszterinek konferenciája politikailag rendkívül komoly időben ül össze. A helyzet komolyságát a német garanciajavaslat és az osztrák csatlakozási mozgalom szabja meg. Németország szomszédos államai, mindenekelőtt Csehszlovákia jogosult arra, hogy minden erővel és eszközzel állást foglaljon az osztrák csatlakozási terv ellen.

A konferencia ezenkívül foglalkozni fog a bolgár helyzettel is és tiltakozni fog az ellen, hogy Bulgária hadseregének létszámát felemeljék.

A prágai lapok a konferenciával kapcsolatban arról értesülnek, hogy a kisantant konferenciájának egyik főpontja az Ausztriához intézendő felszólítás lesz arra, hogy lépjen be a kisantantba. Benes május 13-án,

vagy 14-én csakis azért utazik Bécsbe, hogy ezt a felszólítást személyesen hozza az osztrák kormány tudomására. Igen fontos pontja lesz a tanácskozásoknak Hindenburg megválasztása. Főként Benes lát nagy veszélyt Hindenburg elnökségében és azt az indítványt fogja előterjeszteni, hogy a kisantant követelje a garanciaszerződés kiterjesztését Csehszlovákiára, Romániára és Jugoszláviára.

Bukaresti jelentés szerint Ninesics külügyminiszter szombaton, május 9-én délután, Benes csehszlovák külügyminiszter pedig ugyanaznap este érkezik Bukarestbe. A kisantant képviselőinek megbeszélése szombaton és vasárnap lesz. Május 10-én a külföldi politikusok részt vesznek a román függetlenségi ünnepeken, hétfőn pedig látogatást tesznek Bratianu miniszterelnök floridai birtokán.

Vallomások a jugoszláviai bolgár emigrációról a szófiai bombapörben

A Sveta Nedelja-templomi merénylet statáriális tárgyalása

Szófiából jelentik: A tanúkihallgatások a Sveta Nedelja-templom elleni merénylet tárgyalásának negyedik napján sem értek véget. A tárgyalóteremmel átalakított katonai moziban a gyér közönség izgatott érdeklődéssel figyeli az ügy minden mozzanatát, mert nemcsak a merénylet közvetlen előzményeiről esik szó, hanem a bíróság a földművesek, kommunisták, anarchisták kapcsolatait és a Jugoszláviában élő bolgár emigránsok működését is fűrkészi. A vádlottak meggörmölyedten, sápadtan ülnek padjukon, egyedül a kommunista Friedman Márkó kíséri élénk figyelemmel a bíróság működését, miközben a közönség soraiban ülő előkelő hölgyek állandóan fixirozzák a meglehetősen csinos fiatal vádlottat.

Elsőnek Leger Louis Eugént, az egyik szófiai bank francia tisztviselőjét hallgatják ki. Leger jóbarátságban van a földmivespárti Percemlijev banktisztviselővel, aki a megsebesült Friedman Márkót a francia asszony lakására vezette. Azt vallja, hogy Percemlijevnél gyakran gyülekeztek emberek, akikről azt hiszi, hogy földmivespártiak voltak. Az elnök felmutatja Minkov kapitánynak, a meggyilkolt merénylőnek fényképét, amelyről a tanú felismeri a társaság egyik tagját.

A bolgár emigráció Jugoszláviában

Három volt emigráns kerül bilincsekben ezután kihallgatásra. A bíróság tagjai főleg a jugoszláviai bolgár emigráció életére vonatkozólag intéznek kérdéseket. Az egyik Petrov Koszta földmives, a Cankov-féle ellenforradalom után az erdőbe menekült és egy portyázó-szabadosapát tagja lett. A csapat a

ő ismertte az illegálisokat. Caribrod-ban egy emigránstól revolvereket kaptak. Azonban mielőtt átlettek a határt, letartóztatták őket.

Kolev Iván kommunista diák valómsága után a bírák ismét kérdéseket intéznek a három emigránshoz Todorov Koszta és Obov Alexander volt miniszterekről, továbbá a jugoszláv hatóságok bánásmódjáról. Az emigránsok azt válaszolják, hogy a szerbek nagyon szépen bántak a bolgár emigránsokkal, mert mindannyian földmivespártiaknak mondják magukat. A kommunistákat a szerbek rögtön letartóztatják. A tárgyalást ezután a bíróság másnapra halasztotta.

Szófia volt polgármestere és rendőrfőnöke a vádlottak padján

Szófiából jelentik: A szófiai törvényszék hétfőn reggel kezdte meg az 1921. év elején az Odeon-színházban történt merénylet tárgyalását. A merénylet még a Sztambolijtszki-kormány uralma alatt történt, az akkori ellenzéki politikusok ellen, akik az Odeon-színházban gyűlést tartottak. Huszonhét áldozata volt a merényletnek, de az ellenzéki pártok vezetői közül egy sem sérült meg.

A fővádlottak a merénylet miatt: Prudkin Anton, Szófia akkori polgármestere és Muravjev Konstantin rendőrfőnök, aki egyideiglenes hadügyminiszter is volt a Sztambolijtszki-kormányban. Azzal vádolják őket, hogy Atanaszki és Popeto merénylőket ok bujtattak fel és személyesen elkísérték a színházig a robbanóanyagokkal.

Az államügyész mind a négy vádlott ellen halálbüntetést kér. A perben mintegy kétszáz tanút fognak kihallgatni.

Délamerikában telepítik le az orosz emigránsokat

Nyilatkozik a Népszövetség menekültügyi bizottságának elnöke

Budapestről jelentik: Henry Raymond, a Népszövetség menekültügyi bizottságának elnöke Bécsből Budapestre érkezett, ahonnan legközelebb Beogradba utazik. Raymond az orosz emigránsok ügyében látogatott el Magyarországra és a menekültügyi bizottság munkájáról a következőket mondotta:

— Bizottságaink közül egy Varsóban, egy Berlinben, egy Beogradban, egy pedig Bécsben székel. Magyarországon körülbelül négy és félezer orosz menekült van és bátran merem állítani, hogy Csehszlovákián és Jugoszlávián kívül a világnak egyetlenegy olyan országa sincs, ahol jobb dolguk lenne az oroszoknak, mint itt. Csehszlovákiában ugyanis még annyival kedvezőbb a helyzetük, mert a csehszlovák kormány az orosz diákokat magas ösztöndíjakkal segíti és minden tekintetben a kezükre jár, hogy pályájukat elvégezzék. A jugoszláv kormány pedig nagyon ügyesen az oroszokat állami szolgálatba vonta és azoknak a Jugoszláviába menekült orosz diplomatáknak legnagyobb része, akik a cári udvar szolgálatában állottak, jelenleg a jugoszláv külügyminisztérium kötelékébe tartoznak. A menekülteken kívül Magyarországon még körülbelül hatszáz olyan orosz is van, akik a háború folyamán mint hadifoglyok kerültek ide és mindeddig nem tértek vissza. Mi érintkezésbe léptünk a szovjetkormányal ezeknek a foglyoknak visszatérése tárgyában, de azt a választ kaptuk, hogy a hadifoglyoknak már bőséges idejük lett volna hazatérni, tehát a szovjetkormány most már nem hajlandó a hazatérők anyagi kiadásait fedezni. Ebben a percben a délamerikai kormányokkal folynak tárgyalásaink, mert szó van arról, hogy a menekült oroszok nagyrészét, akik Európában nem tudtak megfelelő módon elhelyezkedni, Délamerikába fogjuk szállítani.

falvakban a kommunizmust lüldötte. Az elmúlt télen sokan átszöktek Görögországba, majd Törökországba, végül Jugoszláviába mentek. Itt Nisben telepedtek le, ahol földmivespárti emigránsoknak mondták magukat és ingyenes lakást, ellátást kaptak. Nemsokára Jansev Georgi kommunista vajda az emigránsokból hazaküldte Petrovot és még két társát: Kirov és Szeftanov emigránsokat, hogy Bulgáriában lépjenek összeköttetésbe az illegális szervezetekkel.

— Ki fizette Nisben az emigránsok lakását és ételmezését? — kérdi az elnök.

— Nem tudom — feleli Petrov.

— Kik szokták meglátogatni az emigránsbort? — kérdi az ügyész.

— A földmivespárti miniszterek. Jansev vajda pedig gyakran autóval Beogradba ment és ott találkozott Atanaszov volt miniszterrel.

— Hát még kivel?

— Még Radics Istvánnal.

— Ki az a Radics?

— Parasztvajda.

— Kinek az vajdája?

— Horvát parasztvajda.

A másik emigránshoz, Kirovhoz az elnök azt a kérdést intézi, hogy ki rendezte a Godecs elleni támadást. A tanu erre nem tud felvilágosítást adni. Arra a kérdésre, hogy ki fizette hazautazásakor a vasúti költséget, Kirov ezt feleli:

— A szerb állam.

Elfogyott a bilincs...

Szeftanov a harmadik emigránstannu, aki csak azért nincs vashan, mert elfogatásakor már nem volt több bilincs raktáron, elmondja, hogy a nisi táborban Ganev kommunista őt bizta meg, hogy két társát vezesse át Bulgáriába, minthogy

KÖZBESZÓLÁS

Amikor a Hudozsesztveni-Teater első ízben játszott Szubotícán, azt olvastam a Bácsmegyei Naplóban, hogy ez a színtársulat egyik zsebébe teszi a budapesti Vígshízházat, a másik zsebébe a Nemzeti Színházat. Most meg azt olvasom a finom, a tanult, a pompás íráskészségű *Szenteleky Kornél* cikkében, hogy most látja, milyen könnyelműen tékoztuk el a dícséret jelzőit Varsányi Irénre, Moissira — *Dusera!* — amikor Germanova asszonyról és Pavlov úrról kell írunk.

Bátrak vagyunk ezt az ítélkezést megfélebbezni. Oh, ne legyen féltreírás, amit a Hudozsesztveni-együttes produkál, az valóban a tökéletességig viszi törekvéseiket s vállalt feladatuk megoldásának módját. Amit Germanova és Pavlov és Sarov és a többiek produkálnak, az kétségtelenül maga a színpadi művészet. Amit ez az együttes a mozdulatnak, hangnak, gesztusnak, a jaogatásnak és kétségbeesésnek összehangolásában nyújt, ahhoz valóban előfőtanulni — nem Moissi és nem Duse — de a világ valahány rendezője.

Ne áltassuk magunkat, mi itt Szubotícán, Beeskereken, Noviszadon, vagy Szivácson messzire kiestünk azoknak a meg-megújuló törekvéseknek, szent láznaknak s álmokért vívott harcoknak sodrából, melyeknek összecsendülése, egy ritmusban összedobbanása az európai kultúrfejlődés fázisait jelöli. Mi itt partra vetődünk s nem ragadnak tovább magunkkal azok az áldott viharok, melyek a haladás magvait szórják szét a világon s melyek minden megújuló nap új tájakat, új néprétegeket és új eszűdátoknak tárnak fel. Mi itt partra vetődünk, ki husz, ki harminc, ki negyven éves korában s éljük tovább azt az életet, valljuk tovább azokat a meggyőződéseket, hisszük tovább azokat a hiteket, amelyet a partrajutás pillanatában élünk s a partrajutás pillanatában hitünk és vallottunk. Egy-egy külföldi ut, két-három — fájdalom, már csak időtöltésül olvasott — jó könyv nem képesek már összeferiasztani a szétszakadt kapcsokat. Ne tagadjuk el, hogy ítélkezéseinket már nem a *sub specie aeternitatis* szempontjai vezeti, megállapításaink a megszokottság és beletörődöttség szűk horizontjainak és kiesnyes szempontjainak Prokrustes ágyában látják meg a napvilágot.

Elnéretezünk mindent. Vagy a konvenció szokványhazugságai, vagy az önbizalom localszínei, vagy a lelkenedezés elefantiazisra vezetik sivatagba művészetet szimatoló szomjunktak, vagy magasztaljuk lelkezeve értékén és érdemén felül a komoly és nemes eredményeket is. Ezért van az, hogy gyerekes, torz, jelentéktelen műkedvelő próbálkozásokat a „jótékonyceél a fontos s nem az a kusza zagyaság, amit összehordanak” — jelszóval magasztalunk, holott tudván tudjuk, hogy mit cselekszünk, de ezért van az is, hogy az igazi eseményekkel szemben akarataink ellenére is elveszítjük a mértéket s a lelkenedező esudálkozás, az áhítatos hódolat s az a határtalan öröm, amit az igazi művészet földért bennünk, a szuperlatívuszok túlságáiba, a kritika kritikálanságába s a mérték kilengéseibe szédít mindannyiunkat.

A Hudozsesztveniek valóban tökéletesen szolgálják a maguk törekvéseit, de talán ők maguk sem hártják el a vitát abban a kérdésben, hogy azok a törekvések, melyeket tagadhatatlan tökéletességgel valósítanak meg, nem egy túlnőtt színpadi irány, művészi elv szolgáltatásban állnak-e. Amit ők alkotnak, az tökéletes, de ez a tökéletesség megállt a meiningenieknek, megállt Brahm Ottónál és — bármilyen groteszkül hat is, megállt Stanivlaskynál. Amit ők mutatnak, az a vesztelő naturalizmusnak — Alfred Kerré ez a szó — *Ewigheitszug*, de — Rafael is maga volt a tökéletesség s melyik festő *mer ma Rafael-képet festeni* s Rembrandt is maga az utóéletlenség s csak az akadémiái növendékek festenek ma Rembrandt modorában. A Hudozsesztveniek valóban meg-

ráló bizottsággal ábrázolják nemcsak a pszichológiai, de a fizioiógiai embert is, az ő — megint egy Alfred Kerr-i szó, mintha nagykereskedők volnánk — *Armeleutstil*-jük az emberábrázolás tökéletessége, de megint lehetne vitát kezdeni akkor, hogy amikor a leeresztett szuffiték között egy szék szobát s egy léccerítést és uccarészletet — szimbolizál, jogosult-e a naturalizmus örökérvényiségét s korlátlan szabadságát orriszkálással, feltűztogatással és a test ülésre szolgáló részének vakarásával bizonyítani. Brahm Ottót detronizálta Reinhardt, a naturalizmust a szimbolizmus, (hogy az expresszionizmusról ne is essék szó), de a Hudozsesztveniek még a naturalizmust és Brahmot szolgálják, igaz, hogy nemesak felülmulhatatlanul, de utólrhetetlenül is.

Ennek a művészi iránynak tagadhatatlanul színészóriások állnak aláztos szolgálatában, de ne higgyük azt, hogy ha olyan színészesszenik, mint amilyen Pethe Imre, Fenyvesy Emil, Nyáray Antal,

vagy Mitterwurzer voltak, vagy amilyenek Szentgyörgyi István, Jászai Mari, Odry Árpád, vagy — Moissi állnának össze egy teremő, új utakat föltáró rendezősseni vezetése alatt s hat éven keresztül összesen csak tizenkét darabot játszanának, úgy, hogy minden színész nemesak saját szerepét, de az egész darabot tudja kívülről, nem éppen ilyen tökéletesen, éppen ilyen megrázóan, éppen ilyen fölfülmulhatatlanul valósítanak meg — a vezető gondolatnak és vezető rendezőnek minden törekvését.

A Hudozsesztvenieké legyen minden hódolatunk, szórjuk elébük a dícséret tömjénes szavait, mert amit adnak, valóban komoly és nemes művészet s ahogyan adják, az világitó példája lehet az emberábrázolást a tömeggesztus euritmusaig a színjáték tökéletességének, — de a művészet nem Kronosz, hogy felfalja saját gyermekeit s a Hudozsesztveniek nem bűvészek, hogy zsebükebe tüntessék el testvéreiket a művészetben.

Detre János

Együtt a halálba

Egy subotícai magántisztviselő Noviszadon agyonlőtte feleségét és önmagát

Noviszadról jelentik: A Fehér Hajú szálló egyik szobájában kedden délelőtt öngyilkosságot követett el egy fiatal házaspár, amely néhány nappal ezelőtt szállt ott meg. Tíz óra táiban *Schulteis* Mária szobaasszony két egymást követő dörrénésre lett figyelmes, a mely a szálló 5. számú szobájából hallatszott. *Bersin* György pincér be akart hatolni a szobába, annak ajtaja azonban zárva volt. Miután többszöri felszólításra sem nyitottak ajtót a bentlétők, a pincér felleszítette az ajtózárt és belépett a szobába. A pincér elé borzalmas látvány tárult.

A szoba lakói, amint a bejelentőkönyvből megállapították, Pálffy József magántisztviselő és felesége vértől ellepve, megüvegesedett szemekkel heverték a megverett ágyban. A pincér nyomban értesítette a rendőrséget és *Mulencsies* Bogoljub rendőrkapitány rendőrorvos kíséretében kiment a helyszínre. A rendőrséggel egyidejűleg kiszállt a helyszínre *Skrbljin* Iván vizsgálóbíró, valamint *Vukovljac* Zsarkó ügyész is. A nyomozás vezetői megállapították, hogy öngyilkosság történt. A férfi közvetlen az ágy szélén feküdt, az ágy mellett a

padlón hevert a revolver. Az asszony holtteste a férfi mellett feküdt, felfelé fordulva. A rendőrség az asztalon levelet talált, amelyben az öngyilkos házaspár csupán annyit ír, hogy közös elhatározásból végeznek magukkal és kéri a hatóságokat, hogy kilétsék megállapítására ne indítsanak nyomozást.

A bucsulevelnek ez a része azt a gyantut keltette a nyomozás vezetőiben, hogy az öngyilkos házaspár hamis néven jelentette be magát a szálló portásánál. Az ebben az irányban kiterjesztett nyomozás eredménye azután igazolta a rendőrség feltevését. Megállapították ugyanis, hogy az élettől megvált házaspár *Molnár* József szubotícai magántisztviselő és felesége, akik április elején távoztak el Szubotícáról. *Molnár* Szubotícán a *Rajcsics*-malomnál volt alkalmazásban és a Szombori-ut 39. szám alatt lakott feleségével együtt. Kiderült, hogy *Molnár*ék már régóta készültek Amerikába vándorolni, azonban nem tudtak bevándorlási engedélyt szerezni. Valószínű, hogy előlotti elkeseredésükben végeztek magukkal. A rendőrség tovább folytatja a nyomozást a kettős öngyilkosság ügyében.

György herceg külföldre akart menekülni

Végrendelkezett a királyi herceg

Beogradból jelentik: *Györgye* herceg Beljére való szállításával egyidejűleg, mint jelentették, a beogradi rendőrség házkutatást tartott *Angyelkovics* Milivoj nyugalmazott ezredesnél, aki *Davidovics* Ljubának veje, *Prodánovics* Jása volt miniszternél, a köztársasági párt vezetőjénél és *Petrovics* Mihajló egyetem tanárnál. A házkutatások lefolyásáról és eredményéről a *Politika* a következő tudósításban számol be:

A délutáni órákban megjelent *Angyelkovics* lakásán *Sztevanovics* rendőrtiszt egy írakkal, egy tisztviselővel, két csendőrrel és két tanúval. A rendőrtiszt kézbesítette *Angyelkovics*nak a rendőrség végzését és rögtön hozzáfogott a kutatáshoz. Előbb megmotozták *Angyelkovics*ot, a fiát és a cselédjét, azután tüzetesen átkutatták a lakást. A házkutatás este tíz óráig tartott. Átvizsgálták a könyveket, papirokat, a levelezést, azokat a holmikot pedig, amelyek átvizsgálására már nem jutott idő, egy kosárba lepecsételve a rendőrségre szállították, ahol másnap *Angyelkovics* jelenlétében felbontották a kosarat. A rendőrség semmi olyan nyomra nem akadt, ami *Angyelkovics* sze-

mélyét kompromittálná és erről kedden hivatalos értesítést adott ki.

Angyelkovics lakásában megtalálták *Györgye herceg két leplombált ládáját*, amelyeknek kulcsait *Györgye herceg* őrizte. Ezeket a ládákat a herceg mindig *Angyelkovics* ezredesnél szokta hagyni, amikor külföldre utazott. *Györgye herceg valószínűleg most is utra készült, mert Angyelkovicsnak levelet is írt, a melyben kérte, hogy a ládákat őrizze meg visszatéréseig.* A két ládát szintén a rendőrségre szállították. *Angyelkovics* követelte, hogy erről értesítsék *Györgye herceget*.

Megtalálták ezenkívül *Angyelkovics* lakásán *Györgye herceg végrendeletét is.* A végrendelet egy őtszörös lepecsételt leher borítékban van, amelyre *Györgye herceg sajátkezűleg írta fel: Utolsó akaratom.* *Angyelkovics* kijelentése szerint *Györgye herceg* azt kívánta, hogy halála esetén végrendeletét a bíróság bontsa fel.

Azt a körülményt, hogy *Györgye herceg* már végrendeletet készített, szintén a herceg üldözési rögeszméjének tulajdonítják. Az a kényszerképzet, hogy üldözik és állandóan veszélyben van, indította *Györgye herceget* arra, hogy folyton változ-

tassa életkezési helyét. Gyakran még a legbizalmasabb barátai házában sem mert enni, sőt a beogradi vízvezeték vízből sem mert inni, hanem automobilon kieldrt az Avala-hegyhez és onnan vitt magának hazá vizet.

A rendőrség *Prodánovics* Jása lakásáról is sok kéziratot és egyéb iratokat vitt el. Az iratokat a rendőrségen *Prodánovics* jelenlétében tanulmányozták át. Ez a vizsgálat csak kedden fejeződik be, de *Prodánovics* ellen sem találtak kompromittáló anyagot.

A bacskogradistei jegyző

merénylői a noviszadi felebbviteli bíróság előtt

Uj bizonyítást rendeltek el

Noviszadról jelentik: Még 1923 október 21-én történt, hogy *Petrovics* Gyurő és *Russki* Gavra nyolc más bacskogradistei fiatalemberrel megvárták, amikor *Csakra* Csedomir községi jegyző este a hivatalából hazament és baltákkal agyba-fübe verték, úgy, hogy *Csakra* hónapokig élet és halál közt lebegett, de csak hosszabb idő után gyógyult meg.

Csakra Csedomir jegyző feljelentésére a csendőrség elfogta a tetteseket, akik beismerték cselekedetüket és előadták, hogy nekik *Popovics* Milán bacskogradistei jómódu mézáros és *Csolics* József ottani földmives, a helyi sznao szervezet vezetői parancsolták meg, hogy „össze kell törni” a jegyzőt, aki nagy magyarbarát, nem jó hazafi, aki nem engedte egy nagy szerb nemzeti ünnepet megülni.

A noviszadi törvényszék 1924 február hó 5—7-ig tárgyalta a bűnügyet és *Petrovics* Gyurőt, mint tettest őt évi fegyházra, *Russki* Gavrat, miht tettestársat három évi fegyházra, *Popovics* Milánt, mint felbujtót öt évi fegyházra ítélte.

A noviszadi felebbviteli bíróság keddi tárgyalásán dr. *Szekulics* Milán védő előterjesztésére a bizonyítás kiegészítése végeit a tárgyalást elnapolta.

A hadifogoly bigamiája

Két házasságért — egy hónapi fegyház

Sztipics Béla, szubotícai földmives 1916-ban az orosz fronton hadifogságba jutott és Oroszország belsejében a rezanski kormányzóságban levő *Dulravka* faluban, egy orosz báró birtokán kapott, mint földmunkás elhelyezést.

Később, a bolsevisták uralomrajutása után *Agopov* Konstantin birtokán talált elhelyezést, ahol munkaadójának 18 éves *Evgenije* nevű leánya halálosan beleszeretett a csinos szubotícai legénybe, aki elhallgatta, hogy neki Szubotícán felesége és gyermekei vannak.

Sztipics Béla ugyan most azt állítja, hogy a szép *Evgenije* tudta róla, hogy házas és családja van, viszont *Agopov* *Evgenije* azt állítja, hogy *Sztipics* Béla elhallgatta előle nős és családos állapotát. Tény azonban, hogy Oroszországban orosz egyházi szertartás szerint meg esküdtek és a háboru befejeztével *Sztipics* Béla visszatért Szubotícára, ahova elhozta második feleségét is.

Az új asszony csak itt tudta meg, hogy férje nős. Az orosz asszony erre az orosz emigrációs szervezethez fordult, amely *Sztipics* Bélát feljelentette az ügyességen, s *Sztipics* Béla és *Agopov* *Evgenije* ellen bigamia miatt bünygyi eljárást indított.

Evgenije később meghalt. A szubotícai törvényszék 1923 január 16-án felmentette *Sztipics* Bélát, mert a vádlott mentességül elfogadta, hogy élete megmentése érdekében vette el feleségül az orosz leányt, különben a bolsevisták kezébe került volna.

A noviszadi felebbviteli bíróság kedden tartott tárgyalásán, a rendkívüli enyhítő körülményekre való tekintettel egy havi fegyházra ítélte *Sztipics* Bélát.

CIRKUSZ

●●●

Francia-zsidó humor

(I. Curmouky és W. Bienstock francia újságírók összegyűjtötték a francia zsidó anekdotákat. A javarésze nálunk is ismert. Mégis találni néhányat, amelyekre nem mondjuk rá: „mintha már hallottuk volna”. Ezek közül válogattuk ki az alábbiakat.)

Hol szeretne feküdni?

Oroszországban három ember arról beszél egymással, hogy halála után hol szeretne nyugodni. Az egyik közülük erős reakcionárius és nacionalista, a másik lelkes híve a kommúnnek, a harmadik pedig — zsidó és mint ilyen pártokon felül áll.

Azt mondja a nacionalista:

— Én III. Sándor cár mellett szeretnék pihenni.

Azt mondja a kommunista:

— Én Lenin mellett szeretnék feküdni.

Harmadiknak megszólal a zsidó.

— Én a szép Ziperoviczné mellett szeretnék feküdni.

Általános csodálkozás. A nacionalista felkiált:

— Hiszen Ziperoviczné még él!

Mire a zsidó:

— No és én talán meghaltam??

A sou.

A szép Lévynek Salamon teszi a szépet. Minden este, amikor Lévy elmegy a kávéháza, Salamon felsurran az asszonyhoz. Megbeszéli felük van: Salamon az ablak alatt meghuzódva vár és amikor a férj eltávozott, az asszony ledob egy sou-t (ötcentimes pénzdaráb). Ez azt jelenti, hogy szabad az út.

Igy ment ez napokon keresztül. Egy ízben, amint a férj elment, az asszony ledobja a sou-t, amely nagyot koppan a kövezeten. Az asszony vár, vár, de Salamon csak nem jön. Végre félórai ideges várakozás után megérkezik a kedves. Az asszony zsörtölődve fogadja.

— Te ugyancsak megvárattál ma este! Mi történt? Nem hallottad a jelt?!

Salamon átölelte szerelmét és így szólt:

— De igen, kedvesem. Bocsáss meg, hogy ilyen későn jöttem. Nagyon sötét van az utcán és alig tudtam megtalálni a sou-t...

Dicséret.

A francia házasságközvetítő zsidó dicsér egy lányt:

— Olyan gyönyörű, mint Vénus, olyan gazdag, mint Krözus és olyan ártatlan, mint Dreyfus...

Ősök dicsérete.

Két diák, egy olasz és egy zsidó, arról vitatkoznak, hogy melyiknek az ősei voltak civilizáltabbak.

— Jól van, — szólt az olasz — elismerem, hogy a te őseid csodákat műveltek. Viszont tudod azt, hogy a római falakban drótot tártak?!

— No és?

— Mi az, hogy na és? Ez azt jelenti, hogy az én őseim, a rómaiak, már ismerték a távirót.

A zsidó diák legyintett a kezével.

— Ugyan, kérlek! Tudod te azt, hogy a jeruzsálemi falakban semmit se tártak.

— No és?

— Mi az, hogy na és? Ez azt jelenti, hogy az én őseim már ismerték a drótnélküli távirót...

A papagáj.

Egy zsidó házaspár papagájt vásárolt magának. Első napon megrémülve hallgatták, hogy a papagáj így rikoltoz:

— Le a zsidókkal! Le a zsidókkal!

A zsidó megvetőleg nézte a kiabáló zöld madarat és így szólt:

— Nem értem, hogy ilyen orral, hogy

lehet valakinek potája antiszemita kijelentéseket tenni.

Háborus vice.

A francia zsidó tiszt súlyosan megsebesül. Elveszti az eszméletét, kórházba cipelik. Este, mikor kinyitja a szemét, látja, hogy 4-5 tisztiruhába öltözött orvos áll az ágya mellett. Valamennyinek erős faji jellege van, ugyanis Franciaországban sok a zsidó doktor. A zsidó tiszt látva a sok tisztiruhát, felkiált:

— Elvesztetem! Ugy látszik, fogságba jutottam!...

Fordította: Stella

Megszüntetik Ausztria ellenőrzését

Távozik az osztrák népszövetségi főbiztos

Bécsből jelentik: A *Neues Wiener Tagblatt* azt a leltűnést keltő hírt közli, hogy a népszövetségi főbiztosságot, amelynek élén Zimmermann áll, az öv hónap folyamán, legkésőbb azonban őszig, fel fogják oszlatni és az irodákat Bécsből elhelyezik. Zimmermann népszövetségi főbiztos valószínűleg szeptemberben el is távozik Ausztriából.

Parlamentari körök információi szerint a népszövetségi ellenőrzés megszüntetésének következők a feltételei: Az aranymerleg bevezetése, az állami erdők kommercializálása, az illetékekben való részesedés revíziója, a gazdasági prog-

ramm megvalósítása az államháztartásban és a kormányzásban, azonkívül olyan szervezet létesítése, amely a genfi főbiztos ellenőrző tevékenységét folytatja. Ennek a munkaprogramnak elintézésétől függ majd a júniusban ülésző genfi népszövetségi konferencia döntése.

A kormány ezt a programot időben el tudja végezni, úgy hogy júniusban már nyhiteni lehet az ellenőrzést. A népszövetségi ellenőrzés végleges megszüntetése tényleg az 1926-iki költségvetés elkészítése után fog aztán bekövetkezni.

Churchill újabb nagy beszéde az aranyvaluta mellett

Az angol alsóház második olvasásában is elfogadta a törvényjavaslatot

Londonból jelentik: Az alsóház kedden második olvasásban tárgyalta az aranyvalutáról szóló törvényjavaslatot. A vita során Churchill pénzügyminiszter is felszólalt, hogy válaszoljon Snowden, volt munkáspárti pénzügyminiszter beszédére, aki azzal vádolta a kormányt, hogy elhamarkodva tért át az aranyvalutára és nem gondolta meg ennek a lépésnek az esetleges súlyos következményeit.

A dolog éppen ellenkezőleg áll — mondotta Churchill — mert a kormány a legnagyobb körültekintéssel járt el s elég rámutatnia arra, hogy a kincstári kormány időközben az aranyvaluta céljaira 166 millió dollárt gyűjtött össze. A pénzügyi szakértők kivétel nélkül helyeselték az aranyvalutára való visszatérést és a kormány szigorúan alkalmazkodott a szakértők tervéhez. Főleg három ok volt a döntő, mikor elhatározta, hogy Nagy-Britannia visszahelyezkedik az aranyalapra és a három ok egyike sem volt technikai természetű.

Az első szempont az, hogy az angol gazdaságot ismét szilárd alapra kell fektetni, a második, hogy Angliának a világereskedelemmel, nevezetesen az élelmiszer- és nyersanyagkereskedelemmel szemben óriási kötelezettségei támadtak, amelyek a világ centrumává tették meg és a harmadik ok az a tény, hogy a dominiumok az aranyvalutához való visszatérés útjára lépnek. Ha Anglia nem ragadja magához a vezetést vagy legalább is nem igyekszik a dominiumokkal lépést tartani, akkor tekintélye csorbát szenvedne. Az az aggodalom, hogy a szabad aranyforgalom a bankkamatláb emelésére vezethetne, teljesen alaptalan, hiszen a helyzet az, hogy ha ezt a törvényjavaslatot elutasítanak, akkor a bankkamatláb felemelése kikerülhetetlen lenne és emiatt a sterling árfolyama hirtelen zuhanna.

Churchill beszéde után még sir Alfred Mond szólalt fel, azután bezárták a vitát és az alsóház második olvasásában is elfogadta a törvényjavaslatot.

Trockij gazdasági diktátor

Nagyjelentőségű gazdaságpolitikai változások Oroszországban

Moszkvából jelentik: Trockijnak Moszkvába való visszatérése nem egyszerű székhelyváltogatás, hanem jóval több annál: egy hatalmi pozíció elfoglalása. Trockij olyan pozícióba kerül, amelynek főleg gazdaságilag nagy a jelentősége. Már egy évvel ezelőtt Trockij, mint a szovjethadsereg szervezője, fontos gazdasági feladatok keresztülvitelére is kapott megbízást. Akkor ezeknek a terveknek a keresztülvitele azon akadt meg, hogy nem biztosították neki kellő hatáskört.

Trockij gazdasági diktátor névvel illetni mindenesetre még korai dolog. Tényleg azonban nagyon fontos szervezet az ugynevezett Szto Szovjet Trda Oberonij, a munkásság és honvédelem gazdasági ellátása, melynek Trockij most az élére kerül. Ezzel egyidejűleg a bel- és külkereskedelem népbiztosságát egyesítik és ezt is e szervezet alá rendelik.

Trockij visszatérésevel kapcsolatosak azok az új gazdasági politika kiépítésére vonatkozó javaslatok, amelyeknek tárgyalását a moszkvai

nagyorosz szovjetkongresszus a legközelebbi napokban kezdi meg. Mióta a bolsevik elvek kérielhetetlen megvalósítása teljes válságba sodorta az orosz szovjetköztársaságot, a népbiztosok tanácsa ismétleten engedményeket tett, hogy azok segítségével a kapitalista államok érdeklődését felkeltsse Oroszország iránt és annak nyersanyagkiaknázását a külföldi tőke segítségével kísértse meg. A szovjet-kormány, úgy a kereskedelemben, mint az iparban erős koncessziókat tett s így egy bizonyos átmeneti alap létesült a kommunisztikus és kapitalisztikus gazdasági rendszer között.

A mostan tárgyalás alá kerülő javaslatok a szovjet-rendszer további leépítését célozzák. Egyrésztől módót adnak rá, hogy orosz és külföldi magánszemélyek termelésfejlesztési célokra saját kezdeményezésből az országban kiaknázható erőket igénybevehessék. Másrésztől a fémipari koncessziók kiszélesítésével módót adnak arra, hogy az orosz fémipar a külföldi tőke segítségével teljesen talpraálljon.

A magyar ellenzéki blokk nem lép ki a passzivitásból

Csak Szilágyi Lajos csoportja vesz részt a parlamenti munkában

Budapestről jelentik: A demokratikus blokk intézőbizottsága kedd délelőtti ülést tartott, amelyen a passzivitás feladásának kérdésében határoztak.

Az intézőbizottság ülését Szilágyi Lajos nyitotta meg, aki rövid beszéd után indítványt tett a passzivitás feladására. Szilágyi Lajos után Peidl Gyula szólalt fel, aki kijelentette, hogy a szociáldemokraták nem adják föl a passzivitást és nem vesznek részt a választójogi törvényjavaslat nemzetgyűlési tanácskozásain.

Hegymegi-Kiss Pál a passzivitás feladása mellett foglalt állást, az utána felszólaló Vázsonyi Vilmos viszont kifejtette, nem tartja helyesnek, hogy a blokk résztvesz a nemzetgyűlés munkájában.

Peidl Gyula és Nagy Vince helyeselték Vázsonyi fejtegetéseit, majd Nagy Vince azt indítványozta, hogy az ellenzék passzivitását tegyék szolidaritás kérdésévé. Az intézőbizottság valamennyi tagja ezután azt az álláspontot tette magáévá, hogy a demokratikus ellenzéki blokk továbbra is fennmarad, tekintet nélkül arra, hogy a blokk egyrésze feladja a passzivitást.

A szociáldemokraták, a demokraták és a Kossuth-párt továbbra is passzivitásban marad, a Szilágyi Lajos vezetése alatt álló pártönkivüli csoport pedig a nemzetgyűlés szerdai ülésén már résztvesz.

Vádolnak a diákok

Tiltott határátlépés miatt letartóztaták a suboticei kereskedelmi iskola négy növendékét

A kelebiai határrendőrség kedd délután négy diáksapkás fiatalembert kísért be a suboticei rendőrségre, ahol a kihallgatások folyamán kiderült, hogy a fiatal emberek, névszerint Tikoviczki Antal, Vojnic Rogics Antal, Vojnic Tunics József és Bukvics János, valamennyien a suboticei kereskedelmi akadémia hallgatói, át akartak szökni Magyarországra, de a csendőrök éppen abban a pillanatban fogták el őket, amikor a határt átléptek.

A diákoknak a rendőrségen tett vallomásuk szomorú fényt vet a suboticei kereskedelmi akadémiaiban uralkodó állapotokra. Elmondották ugyanis, hogy az iskola egyik vezetője állandóan üldözte őket, mert bunyevácok és helyzetük az utóbbi időben annyira tűrhetlenné vált, hogy habár valamennyien jól tanultak, nem bíztak közeli vizsgájuk sikerében. Ezért szánták rá magukat, hogy Magyarországra szöknek és ott próbálnak levizsgázni.

Hogy mennyiben felel meg a valóságnak a diákok vallomása, azt még nem sikerült megállapítani, azonban az tény, hogy az iskola ellen már a múltban is súlyos panaszok merültek fel a diákok és a szülők körében. Nemrégén még a rendőrség is kénytelen volt foglalkozni a kereskedelmi akadémiaiban uralkodó állapotokkal. A néhány héttel ezelőtt öngyilkossá lett Kokanovics Velimir, az intézet harmadéves hallgatója ugyanis — mint ismeretes — bucsulevelében szintén súlyos vádakat hangoztatott az iskolai állapotok ellen. Levelében, amelynek nyomán a rendőrség nyomozást is indított, többek közt azt írta, hogy azért üldözték, mert egy alkalommal civil betűk helyett latinicával írt. A kereskedelmi akadémiaiban uralkodó állapotokat jellemzi az is, hogy hónapok óta tömegesen maradnak ki az iskolából a diákok, akik, hogy tanulmányaikat zavartalanul fejezhessék be, Becskereken, Osziyeken és Zagrebben iratkoznak be a kereskedelmi akadémiaira.

A rendőrség a katarátlépésen ért diákokat őrizetbe vette és megindította ellenük az eljárás tiltott határátlépés miatt.

A szegedi kormány és a bécsi milliók

A magyar nemzetgyűlés keddi ülése

Budapestről jelentik: A nemzetgyűlés keddi ülésén Scitovszky Béla elnök bejelentette, hogy a bolgár szobranje elnöke táviratot intézett a magyar nemzetgyűléshez, amelyben köszönetét fejezi ki a nemzetgyűlésnek a szófiai bombamerénylet alkalmával nyújtott részvételért.

Az elnöki bejelentés után *Temesváry Imre* a pénzügyi bizottság előadója bejelentette az építkezés előmozdítását célzó intézkedésekről szóló törvényjavaslatot, majd *Nánássy Andor* ismertette a zárszámadó bizottság jelentését. *Bud* pénzügyminiszter bejelentette ezután a Károlyi-kormány, a proletárdiktatura, az aradi és szegedi ellenkormányok és a bécsi ellenforradalom számadásait.

Strausz István felszólalásában megvádolta a passzív ellenzéket, hogy megfélemlített kötelezőségeiről és súlyos mulasztást követett el, hogy ezeknek a számadásoknak parlamenti tárgyalásánál nincsen jelen. Javasolta, hogy a számadásokat vegyék le a napirendről, mert a legfőbb állami számvevősékek csak kimutatást terjesztett be, nem pedig a kötelező zárszámadást. Indítványozta, hogy az állami számvevősékek kötelezzék a nemzetgyűlés a hiány pótlására.

Bud János pénzügyminiszter kifejtette, hogy a zavaros időkről nem lehet pontos zárszámadást készíteni, majd a nemzetgyűlés elfogadta a számadásokat.

Megnyilik

a világ legnagyobb muzeuma

A természettudományok csodái Münchenben

Münchenből jelentik: Május hetedikén nyílik meg Münchenben, az *Isar* folyó szigetén a világ legnagyobb muzeuma, amelynek felépítését nemrég fejezték be. A múzeum tizenhat kilométer hosszúságú területet foglal el és aki végig akarja járni a kiállítási területet, legalább három óra hosszat gyalogolhat.

A múzeumban minden van, ami a természettudást és a technikust érdekelheti, minden, amiből a mai tudomány fejlődését, kialakulását láthatjuk. A szemlélő maga indíthatja meg a gépet, maga vezetheti a fizikai és kémiai kísérleteket, mozgó égboltra vetítik a csillagokat, látjuk a bolygók járását, leszállunk a föld belsejébe, ott látjuk a tűzhányó mélyét, a földrengés centrumát, a geológiai rétegeket, a jég, a víz, a szél, a növény- és állatvilág geológiai munkáját, amint a föld képét megváltoztatják. A matematikai kiállításban a számológépek fejlődését, a perspektíva kialakulását látjuk.

A fizikai rész 200 méter hosszú és 35 teremből áll. Ott látható, miként jut rá Archimédész a víz felhajtó erejére, ott vannak Pascal víznyomási kísérleti eszközei, Guericke féltékéi. Lінде eredeti híres hűtőkészüléke. Látjuk Rumford kísérletét, amely a mai hőelmélet alapja lett. Mayer Róbert eredeti eszközét, mellyel az energia megmaradását mutatta.

Rendkívül gazdag az optikai rész: Fraunhofer, Kirchhof, Helmholtz és Abbe eredeti eszközei, a spektralanalízisnek, az emberi leleményesség e csomórészletének, e nagyszerű német találmánynak egész fejlődése eredeti eszközökben, a Helmholtz - szekrényben az első szemtükör és a stereoszkópja. Abbe távcsövei és mikroszkópjai.

Nem sokkal szegényebb az akusztikai kiállítás, ahol a hangszerek egész fejlődését látjuk. Külön zeneterme is van a kiállításnak. A kémiai rész szintén igen gazdag: az alkímától a mai hatalmas német kémiai iparig minden látható a kiállításban: a nagy Liebig és giesseni laboratóriuma, Haber és nagy társainak a munkáját a badeni anilín- és soda-gyár 16 méteres mozgatható modelljén láthatjuk.

A múzeum megnyitására a külföldről is nagyszámban utaznak Münchenbe.

Kohnból Rosenthal

Különös „némagyarosítás” a törvényszék előtt

Budapestről jelentik: A budapesti villamosvasút részvénytársaság bűnvádi főfeljelentést adott be *Rosenthal Herman* villanyoskalauz ellen, aki miután kilépett a társaság szolgálatából, elmulasztott négyszáznegyven ezer koronával elszámolni. A tárgyalás megnyitása után, amikor az elnök megkérdezte a vádlót, hogy mi a neve, *Rosenthal Herman* a következő szenzációs választ adta:

— *Kohn Ignác.*

— Micsoda? — kérdezte az elnök megdöbbenve.

A vádlott megmaradt amellett az állítása mellett, hogy őt *Kohn Ignác*nak hívják.

— Akkor miért használta a *Rosenthal Herman* nevet? — faggatta tovább az elnök.

— Gondolja, elnök ur — válaszolta *Kohn* viharos derűtség közben — hogy *Kohn* néven fölvettek volna a villamoshoz?

— Hát a *Rosenthal Herman* szebben hangzik? — kérdezte az elnök.

— Sokkal kevésbé zsidós, — magyarázta szakértelemmel a vádlott — ez abból is látszik, hogy minden nehézség nélkül alkalmazták.

A tárgyaláson azután kiderült, hogy *Rosenthal-Kohn* időközben kifizette a magánál felejtett pénzt, mire a *Krayzel* tanács hét napi fogházra ítélte. A vádlott és az ügyész megnyugodott az ítéletben.

Ismeretlen

Munkácsy-festmény

Munkácsy Mihály első képe Novisadon van

Novisadáról jelentik: Novisadon a Musiczki ucca 13. számban szerény viszonyok közt él *Harlikovits Lajos* nyugalmazott törvényszéki irodatiszt. *Harlikovits* lakásának falán egy régi aranyozott fakeretben művészi portré függ, amely *Harlikovits Lajos* néhai édesatyját, a bajai derék civist: *Harlikovits István* gyertyaöntőt ábrázolja.

A kép közel két év óta van *Harlikovits Lajos* birtokában és azt két év előtt elhalt édes anyjától örökölte. A képet az özvegy mindig féltve őrizte, s csak kevéssel halála előtt mondta meg a fiának is, hogy ezt a kis művészi portrét, amely 1858-ból ered és amely nemzeti *Harlikovits István* huszonkét éves korából ábrázolja. — *Munkácsy Mihály* festette.

Harlikovits István bajai polgár és gyertyaöntő a Czifrusz uccában lakott, ott volt a műhelye és a szomszédságban dolgozott a vele körülbelül egykorú barátja: *Lieb Miksa* asztalossegéd, akiből később a világhírű *Munkácsy Mihály* lett. *Harlikovits* és *Lieb* gyakran együtt voltak és e barátságot pocsékolhatta meg az a jelzés nélküli pompás portré, amely *Munkácsy* egyik legrégibb képe.

A köztudatban eddig *Munkácsy Mihály* legrégibb relikviájának az a *Madonna* kép élt, amelyet a mester 1862-ben *Gyulán* festett, ahol akkor már

az asztalos *Ipárnak* láttai fordított és nagybátyjánál: *Röck István* közjegyzőnél *Fischer Károly* rajztanárral és akadémiaili festővel együtt dolgozott. Ott találkozott össze *Munkácsy Szamosy* Elek piktorral, aki *Gyulán* a gróf *Wenckheim*-család képtárát restaurálta, tőle tanulgatta a festészetet *Munkácsy*.

Gyulán — *Kratochvíl Józsefné Szénágy Éva* asszonyságnak, hálából és emlékül, mert nála második otthonot talált, — festette a *Madonna* képet.

A *Harlikovits* portré most megdőnti a *Madonna* kópnek azt a különleges nevezetességét, hogy ez *Munkácsy* első festménye, mert a *Harlikovits* portré 1858-ból, tehát két évről korábbi időből való. A kép 16 centiméter magas és 13 centiméter széles.

A kép az idők folyamán megsárgult hátulján a következő elmosódott ceruzafeljegyzések olvashatók:

»*Harlikovits István*
születet 1836.

1856. levételet»

Budapesten most írja *Lázár Béla* műtörténeli író az első teljes *Munkácsy* monográfiát. A monográfia céljaira a Szubotícán magántulajdonban lévő két *Munkácsy*-képet is reprodukáltak. A most felfedezett *Munkácsy*-képet is lefotografálták a monográfia céljaira.

Álarcos banditák

kifosztották Szőreg üzleteit

Revolveres harc a vakmerő betörőkkel

Szegedről jelentik: Vasárnap reggelre virradóra eddig még példa nélkül álló események játszódtak le *Szőreg* községben, amely csak néhány kilométernyire van Szegedtől s amely hosszú ideig jugoszláv impérium alatt állott.

Szombaton a késő esti órákban, az utolsó vonattal Szegedről öt-hat ismeretlen ember érkezett meg a csöndes és már nyugovóra tért községbe. Néhány percig az állomáson informálódtak, az egyik jóforgalmu kereskedés után érdeklődtek, majd eltűntek a sötétben. Egy-két óráig a környéken rejtőztek és bukkáltak az ismeretlen emberek és körülbelül tizenegy óra lehetett akkor, amikor megkezdtek munkájukat.

Első dolguk az volt, hogy az állomás épületétől néhány méternyire lévő vártól kicsavarták a lámpát. Ennek a lámpának homályos fénye mellett fogtak azután a munkához. A teljesen csöndes állomás éttermébe hatoltak be, feltörték a vasuti vendéglős pénztárát és annak tartalmát, többmillió koronát, magukkal vitték.

Az ismeretlen betörők ezután csöndben bevonultak a községbe és mindjárt az egyik első ház udvarába betörték. A *Daróczy*-portáról számos baromfit és több zsák terményt vittek magukkal. A *Hangya*-szövetkezet üzletéből nagymennyiségű árucikket és a pénztár sokmillió korona tartalmát vitték magukkal.

Néhány perc múlva a *Beck*-féle fűszerüzlet előtt állottak meg a betörők. A bolt redőnye azonban erősen tartott és így a nagy zajra figyelmes lett a kereskedő. Azonnal revolverért szaladt, majd amikor a betörők neki akartak támadni, feléjük lött. A golyó senkit se talált, mire az ismeretlen emberek ismét *Beck* ellen fordultak. Formális harc fejlődött ki, a betörőknek azonban percek múlva el kellett menekülniök a revolver elől. Az időközben összegyűlt szomszédok üldözőbe vették a betörőket, azonban a vaksötétben sikerült elmenekülniök. A szemtanúk azt állítják, hogy a vakmerő betörők fekete álarcot viseltek és öten-hatan voltak.

Az üldözés után fél órával a betörők a község másik részén kezdték meg működésüket. Teljesen kifosztották a *Neumann*-féle rövidárus üzletet, majd ezután még további két üzlet következett.

A csendőrök azonnal megkezdtek a nyomozást, de a betörőknek sikerült elmenekülniök.

Kimúlt a csodatehén

Évi tizenhatezer liter tejet adott

Newyorkból jelentik: A világ legjobb felőstehene, *Segis Pietertje Prospect* március 20-ikán kimúlt. A csodatehén 1913 április 10-én született Amerikában, tehát most éppen tizenkétéves volt. Hirtelen támadt betegség ölte meg, mert elhullását megelőzően néhány héttel még 35 font vaj származott tőle hét nap alatt. Hetedszer ismételte meg ezuttal azt a bravurt, hogy egy hét alatt 30 fontnál több vajat szolgáltatott. Még első korjára alkalmával nagy hírnévre tett szert és minden amerikai tejelőstehentyénésztőnek az volt a vágya, hogy hasonló tehene legyen. A *Segis Pietertje Prospect* lakóhelyét, a Carnacion Stockfarmot a látogatók olyan tömege özönlötte el, hogy a tulajdonos kénytelen volt hatósági védelmet kérni.

A csodatehén sokáig volt a névtelenség homályában. Csak négy és fél éves korában fedezték fel és kezdték kétszer fejni naponként. Hamarosan háromszori fejésre kellett áttérni és kevés idő telt el, amikor már a négyszeri fejés vált szükségessé. Az óriási teihozam napról napra emelkedett és már a napi 100 font tejmennyiséget is elérte. A múlt évi tejelőversenyen nyerte el a világrekorder címet, évi 35.500 font, közel 16.000 liter tej szolgáltatásával.

Utódai örökölték nagy képességeit. Egyik unokája az éves próbaféjs alatt 723 font vajat adott és 305 nap alatt 16.730 font tejet.

A tehénvilágbajnok halála alkalmával nyilatkozott *Carl Cockerell*, a tehén gondozója és a következőket mondotta:

— Tudja meg a világ, hogy úgy halt meg *Prospect*, mint egy királyó és úgy tartotta magát élete utolsó percéig, mint amilyen mindig is volt. Utolsó napját tejtelt, mindaddig, amíg csak ki nem lehelte páráját. Emlékét kegyelettel megőrizzük szívünkben. Nemes egyénisége örökké felejthetetlen lesz az északamerikai farmer-társadalomban.

Automobil-, vadász- és sportkiállítás lesz ősszel Zagrebben

Zagrebtól jelentik: A napokban lezajlott negyedik zagrebi mintavásár és a tavalyi automobil-kiállítás sikerei arra késztették a Zagrebcsiki Zbor vezetőségét, hogy az ősz folyamán — valószínűleg szeptember havában — automobil-, vadász- és sportkiállítást rendezzen. A vállalkozásnak kiállítás és vásár jellegű lesz s résztvesznek rajta a tekintetbe jövő ipari- és kereskedelmi vállalatokon kívül az ország összes sportszervezetei is. A kiállítást a mintavásár terepén helyezik el. Az egyik nagy csarnokban lesz a vadász-kiállítás, a másikban a különféle sportfelszerelések, a többiben pedig autók és más motorjárművek, a repülőgépek pedig egy-egy nagyobb egyesületek, testület felállításra ki. Részt fognak venni a kiállításban az összes vadász- és céllovóegyletek vadászszakmányaikkal, az automobilklubok, a Jadranszka Sztrazsa, az Aero-klub, minden jelentősebb sportegylet és a szokolegyesületek is. A vásárral kapcsolatban, mely előreláthatólag 2—3 hétig tart, rendezik a sportzők az országos kongresszust és nagyszabású nemzetközi sportversenyeket. Lesz itt nemzetközi automobilverseny az egész országon keresztül, Zagreb induló- és célponttal, evezősverseny, lövés, teniszturné, futballverseny, sakkverseny, atlétikai meeting, céllovóverseny, szokolünepély, repülőimnepély stb. A nagyszabásúnak ígérkező kiállításra már folyamatban vannak az előkészítő munkálatok.

HIREK

Vén számár!

A hálószobában nagyot reccsent az ágy. A fiatal asszonyka még fület egy darabig az ebédőben, aztán ő is elkezdett vetkőzni. Meg volt nyugodva.

— Lefeküdt a sógor. Most alszik, mint a bunda, — gondolta elmosolyodva.

Most már mosolygott azon a kis izgott aggodalmon, melyen az imént keresztülment. Kicsit furcsa volt neki, hogy egyedül van éjszakára a lakásban egy férfival, aki igaz, hogy a sógora, de elvégre mégis idegen férfi. Váratlanul jött fel vidékről, nem tudta, hogy a nővére elutazott, a sógor rábeszélte, hogy csak maradjon nyugodtan éjszakára, jó lekvóhelye van az ebédődivánon. Még vacsorázni is elvitte a cigányzenés vendéglőbe, ittak egy kis bort, jókedvűek voltak, elmentek a moziba s jó éjféltáj vetődtek haza. Csak akkor, hazamenet, karonfogva a sógorral, jutott az eszébe, hogy tulajdonképpen mégis furcsa helyzet ez: Meg is mondta a sógornak:

— Mit fog gondolni a házmester...

— Semmit, — mondta a sógor. — Meg se fog látni. Itt a kapukulcs a zsebemben.

Hát ez egy kicsit megnyugtatta, de fenn a lakásban megint csak elfogta a nyugtalankodás. A sógor segített neki az ágyat megvetni a divánon, a szokottnál udvariasabb és gyöngédebb volt vele szemben, nem feküdt le azonnal, hanem leült még elszíni egy cigarettát és néha egy kis lopott mosollyal nézett rá. Hát némi, nem is kellemetlen félelem mozgódott benne: az ember nem tudhatja, rendes ember, nagyon is finom ember, igaz, valósággal gyöngéden bánt vele egész este, de mégis férfi, nem lehet tudni, mi lakik benne. Tulajdonképpen okosabb dolog lett volna elhinni Máli nénihez, mikor megtudta, hogy a nővére nincs otthon. Nem lett volna szabad a sógort kísértetbe hozni. Végre is, egy ilyen friss, csinos fiatal asszonyka a szomszéd szobában, egyedül a nagy lakásban, — még oly józan embernek, rendes férfinak is elveheti az esztét.

Ezt akkor gondolta, mikor már le volt vetkőzve és meglátta magát a kredenc tükrében. Egy pillanatig nézte magát s ezt gondolta:

— Jó, hogy nem így lát a sógor...

Hamar eloltotta a lámpát, lefeküdt és bebújt a paplan alá. A sötétben gyorsabban, szabadabban jártak a gondolatai. Persze, a sógor már javában alszik, nem is gondol rá. Kicsit megvénült az öreg az utóbbi időben, hiába, nem az a fess ember, aki még pár év előtt volt. Nagyon tisztességes lett, azelőtt nem tudta megállni, hogy ne mondjon fiatal nőknek valami huncutságot, most egész este illetelmes volt, rendes, szolid dolgokról beszélt, bizony kicsit unalmas volt. Már nem az a vig ember, nem olyan bátor a nővel, — no, a feleségének aligha van oka most már a féltékenységre.

— Bezzeg Árpád, azt bizony nem engedném így együtt lenni éjjel akár a nővéremmel sem. Az nem aludna el ilyen nyugodtan.

A fiatal asszonyka büszkén, egy kis vágyakozással gondolt az ő Árpádjára. — most nem volna rossz, ha hirtelen valahogy itt teremne. Halk sainsákoszással gondolt nővére, hiába, mégse jó, ha a férj akármilyen jó férfi, de így ellustul, elkenyelmelkedik.

Egy kis aprehenziót is érzett a sógóra ellen. Hiszen jó, de semmivel sem árulta el, hogy ő is érzi a helyzet pikanteritását, nyugodt volt, udvarias és hüvely.

Már kezdett elaludni, a gondolatai sebesen, merészen kalandoztak, az öntudat nem ellenőrizte őket olyan szigorúan. Már egy pillanatra keresztülfutott a tetszés: hogy mi lett volna, ha a sógor... Aztán elégedetlenséget érzett, csaknem hangosan kimondta:

— Vén számár!

A következő pillanatban baloldálára fordult és elaludt.

Schöpplin Aladár

— **Hivatalvizsgálat a szubotical városban.** Györgyevics Dragoszláv főispán és Rajcsics Sándor helyettes-polgármester kedden délelőtt hivatalvizsgálatot tartottak az egyes ügyosztályokon. A hivatalvizsgálat alkalmával a város vezetői mindenütt a legnagyobb rendet tapasztalták.

— A djakovói püspök baranyai bérmautja. Pélmónostorról jelentik: Aksamovics Antal djakovói püspök május közepén kezdi meg baranyai bérmautját. E hó 16-án Balyó 17-én Dárdán, 18-án Lászlófalván, 19-én Főherceglakon és 20-án Vörösmarton-on bérmautni. A községekben már folytak az előkészületek a püspök ünnepélyes fogadtatására.

— **Amerika és a Népszövetség.** Washingtonból jelentik: A Népszövetség mellett álló, egy párthoz sem tartozó amerikai társaság Kellogg államtitkár elé javaslatot terjesztett, melyben kéri, hogy Amerika aktívabban vegyen részt a Népszövetség működésében.

— **A szentai lakáshivatal elnöke átvette hivatalát.** Szentáról jelentik: Piszarov Mihály adóügyi tanácsnok, a lakáshivatal vezetője kedden átvette hivatalát. A lakáshivatal a városban első emeleten az 51. számú helyiségben minden nap délután három órától öt óráig áll az érdekeltek rendelkezésére.

— **Hindenburg ragaszkodik a Dawes-tervhez.** Londonból jelentik: A Daily Telegraph szerint a Quai d'Orsay siettel a német biztonsági ajánlatokra adandó francia válasz elkészítését. Az összes szövetséges államok fővárosaiba elküldik a jegyzék másolatát. A jegyzék határozottabb lesz, mint ahogy Herriot megfogalmazta. A francia válaszjegyzék átnyújtásával egyidejűleg más hatalom nem nyújt át jegyzéket Berlinben. Hindenburg az elnökség átvételekor nyilatkozatot szándékozik tenni arról, hogy Németország ragaszkodik a Dawes-terv végrehajtásához.

— **A demokratikus blokk győzelmét várják a budapesti községi választáson.** Budapestről jelentik: A községi választójog szabályozása alkalmával az ellenzéki pártok győzelmének megnevezésére azt a rendszabályt találta ki a kormány, hogy a jelölést kerületenként ezer ajánlással köthette. Ez a fegyver visszafelé sült el, mert eddig egyedül a demokratikus blokknak van meg minden kerületben az összes jelölésre szükséges aláírása, sem a Wolff-párt, sem a Ripka-párt nem tudta az ajánlásokhoz szükséges ezer aláírást felhajtani. A demokratikus blokk meg akarja mutatni már a jelölések bemutatásánál, hogy a választóközönség bizalma feléje irányul, ezért folytatja az aláírók gyűjtését, holott egyes kerületekben már elérték a határozott számot.

— **A román parasztpárt kivontult a parlamentből.** Bukarestből jelentik: A parlament keddi ülésén a parasztpárt erős támadást intézett a kormány ellen és felelőssé tette a beszarábiai állapotokért. Az ülésen hosszabb beszédet mondott Pasa Halpa parasztpárti képviselő, akit tudvalevőleg Sguritza beszarábiai faluban véresre vert egy csendőrhadnagy. Beszédében részletesen ismertette megveretésének történetét. Jorga képviselő mondott ezután beszédet, majd a párt bejelentette a parlamentnek, hogy három napig távol marad az ülésektől és addig időt ad a kormánynak, hogy a beszarábiai türelmetlen állapotok megszüntetése érdekében a kellő lépéseket tegye.

— **A Francia Bank kormányzója Caillaux bizalmi embere lesz.** Párisból jelentik: A L'Intransigeant közli, hogy a Francia Bank kormányzója, Rabineaut, akinek visszalépéséről már egy idő óta hírek voltak forgalomban, tényleg lemond állásáról. Helyébe Caillaux pénzügyminiszternek egy bizalmi embere kerül.

— **Magyar lap Párisban Párisból jelentik:** Május elsején újból megjelent, ezuttal a francia fővárosban Veér Imrénének, a magyar köztársasági párt elnökének hetilapja, a **Köztársaság**. A lap annakidején Budapestben jelent meg, de 1919 szeptemberében betiltották. A párisi **Köztársaság** lapvezérének **Károlyi Mihályt** vallja, aki vezércikket írt a nívós és jólszerkesztett lapba. A **Köztársaság** többi cikkeit **Garami Ernő, Hock János, Jászi Oszkár, E. Vandervele, Jean Perol, T. Le Feyre** és mások írták.

— **Megkezdik a bánáti községi jegyzők kihallgatását.** Beeskerekéről jelentik: A vármegyei közigazgatási bizottság albizottsága, amelyet a községi jegyzők kiküldetésének felkészítésére küldtek ki, május 11-én kezdte meg a jegyzők kihallgatását annak megállapítására, hogy működésük megfelel-e a törvény rendelkezésének. Elsőknek a beeskereki járás községi jegyzőit idézik meg Beeskerekre kihallgatás végett.

— **Nagy jóság Molon.** Szentáról jelentik: Kedden délután négy és öt óra között Mol községi fölött óriási zivatar vonult át. Nagy dörög mellett dőnő nagysági igorabok estek és a környék egész gyümölcsfelmését elpusztították.

— **A Carnegie békealapítvány új kezelője.** Newyorkból jelentik: Carnegie Nemzetközi Békealapítványának elnökéül, mint Eliko Roots utódját Murray Butler Miklóst, a Columbia-egyetem vezetőjét választották meg.

— **A „Balkáni Köztársaságok Szovjetuniója”.** Bukarestből jelentik: A város különböző részein az éj folyamán kommunista plakátokat függesztettek ki, amelyeket a „Balkáni Köztársaságok Szovjetuniója” írt alá. A plakátok felsorolják a kommunista program pontjait és minden törvényes és törvényen kívüli eszközzel harcra szólítanak fel a kommunista eszme megvalósítása érdekében. A rendőrség a plakátokat eltávolította és megindította a vizsgálatot. A kommunista párt titkárát letartóztatták.

— **A csehszlovákiai magyar kisebbségi liga nagygyűlése.** Pozsonyból jelentik: A csehszlovákiai magyar kisebbségi liga május 19-én tartja nagygyűlését Pozsonyban. A gyűlés szónokai **Szülő Géza** és **Medinger Vilmos** németpárti képviselő.

— **Ebert özvegyének nyugdíja.** Berlinből jelentik: A birodalmi gyűlés elé törvényjavaslatot nyújtottak be a birodalmi elnök özvegyének nyugdíjáról. A javaslat szerint, amelyet a kommunisták kivételével valamennyi párt aláírt, az elnök özvegyének vizsgálható erővel akkora nyugdíjat állapítanak meg, amekkora az elnöki tiszteltdíj ötvenszázalékának felel meg.

— **Munkásszerencsétlenség.** A szubotical Ferrum-gyárban kedden délelőtt súlyos szerencsétlenség történt. Egy tizenöt méter sulyú vasoszlop ráesett **Szedák Ferenc** harmánchárom éves munkás belvállára és balkarját teljesen leszakította. A szerencsétlenül járt embert beszállították a kórházba.

— **A lengyelök ünnepe.** Varsóból jelentik: Lengyelországnak hétfőn nemzeti ünnepe volt, amelyet az ország egész területén ünnepélyes keretek közöttáltak meg. Varsóban az ünnepést mise vezette be a székesegyházban. Ezt emlékművek szétosztása és csapatszemle követte, este pedig a színházakban díszelőadásokat tartottak. A sportegyesületek és a mozgószínházak ingyen előadásokkal szórakoztatták a közönséget. A csapatszemle, amelynek keretében a sportegyesületek is felvonultak, 14.000 ember vett részt. Este az elnöki palotában a köztársaság elnöke fogadó estélyt rendezett.

— **A párisi Jeanne d'Arc-ünnepe.** Párisból jelentik: A hétfő esti misztériantács elhatározta, hogy a május 10-iki nemzeti ünnepen, amelyet az orléáni szűz emlékére rendeznek, semmiféle körmenetet, vagy uccai felvonulást, tüntetést nem enged meg. Ez az intézkedés főleg a royalistapárt ellen irányul, mely az orléáni szűznek a Píramis-teren lévő szobra mellett tüntetést akart rendezni.

— **Gyűjtés a vajdasági joghallgatók segélyalapja javára.** A szubotical jogi fakultás vajdasági hallgatói segélyegyletet alakítottak szegénysorsu kollégáik tanulmányainak lehetővé tételére. Az egyesület nagyszabású gyűjtési akciót szándékozik indítani a Vajdaságban, hogy rendeltetésének minél hathatósabban felelhesen meg. A Vojvodina Akadémiai Klub reméli, hogy a Vajdaság közönsége, amelynek érdekében áll egy képzett jogászgeneráció kialakulása, áldozatkészséggel fogja támogatni az egyesület által kitűzött célt és adományaival biztosítani fogja a gyűjtési akció sikerét.

— **Elégettek két családot.** Jeruzsálemből jelentik: Alilat falvában megégettek két családot, mert vonakodtak egy új vallási szektához csatlakozni. Katonai erővel vonult ki a fanatikus tömeg ellen. Összetűzés támadt, amelynek során harminckilenc ember elesett, huszonhét ember pedig megsebesült.

— **Mussolini a Villa d'Estébe költözik.** Rómából jelentik: A római Epoca értesülése szerint a tiroli gyönyörű Villa d'Este, a kései olasz renaissancának egyik leggyönyörűbb építészeti és különösen kertművészeti alkotása, Mussolini-nek lesz nemsokára az ünnepi palotája. A Villa d'Este a Habsburg-ház eszti ágának volt tulajdona öröklogon. A háború közben az olasz állam letoglalta, majd állami tulajdonnak nyilvánította. Minthogy az olasz államnak ezidőszent Mussolini a koronátlan fele, voltaképpen önmaga ajándékozta meg önmagát a szerencsétlen Ferenc Ferdinánd palotájával és kertjével.

— **Elpusztult arzenál.** Tien-Csinből jelentik: Robbanás következtében a sze-csuani arzenál elpusztult. A robbanás következtében mintegy negyven ember meghalt, számosan pedig megsebesültek.

— **Megnyílt a hadianyag-konferencia.** Genfből jelentik: Kedden délután nyílt meg a fegyver-, lőszer- és hadianyaggyártás és kereskedelem ügyében összehívott nemzetközi konferencia. A konferencián negyvenkét állam van képviselve százharminc delegátussal. A belga Carton de Wiart elnök megnyitó beszédében örömmel állapította meg, hogy a konferencián négy olyan állam is képviselve van, akik nem tagjai a Népszövetségnek, Németország, az Egyesült-Államok, Törökország és Egyiptom.

— **Az amerikai autóbérgázások statisztikája.** Newyorkból jelentik: Hivatalos statisztika szerint az autóbérgázások a múlt évben az Egyesült-Államok területén rengeteg kárt tettek az emberek épségében. Minden 24 órára 52 halálos elgázolás és 1180 sebesülés esik. Összesen 19.000 volt a halottak száma és 450.000 a sebesülteké. A halottak közt 5700 gyerek volt.

— **Ébredő szeitem a szentai városban.** Ilyen című cikkünkre vonatkozólag **Matcs Szlavkó** szentai rendőrkapitány kijelentette a **Bácsmegyei Napló** szentai munkatársa előtt, hogy a cikkben említették látni senki sem foglalt hozzá panaszol és azért nem intézkedhetett. Egyébként szívesen sérelmek ügyében vizsgálást indított és annak eredményéhez képest fog eljárni. Végül kijelentette a főkapitány, hogy semmiféle nemzetiségnek vagy felekezetnek megsértését nem fogja elúrni.

**A becskereki főszolgabíró szabad-
ságos.** Becskerekéről jelentik: *Miskovics György* becskereki főszolgabíró hosszabb szabadságra ment. Hír szerinti *Miskovics* már ott is tér vissza hivatalába, mert közel ötven évi közigazgatási működés után nyugalomba vonul. A főszolgabírói hivatalát ideiglenesen *Cseleketics Zdrávkó* szolgabíró vezeti.

Anglia békebeli hadgyakorlatot tart. Londonból jelentik: A háború óta első ízben lesz az idén ősszel Angliában hadgyakorlat. Nagy csapatok fognak résztvenni a hadgyakorlaton, amelyen a legutóbbi idők haditálmányait is alkalmazni fogják. Lesznek ott tankok is, repülőgépek és dróttalan táviró. A hadgyakorlatok keleti és nyugati hadsereg között fognak lefolyni.

A budapesti török főkonzult Odesszába helyezték át. Budapestről jelentik: *Munif bej* budapesti török főkonzult, aki 1924 június 6-án vezette a budapesti főkonzulatust, Odesszába helyezték át. Odesszában most állítják fel a török főkonzulatust és ennek megszervezésével bízták meg *Munif bejt*. A főkonzult kedden utazott el Konstantinápolyba és onnan Angorába, hogy a török külügyminisztériumban jelenkezzen. A budapesti török konzulatust most az alkonzul vezetné, de betegsége miatt *Musztafa Harun* igazgató és *Ahmed Nadi bej* titkár végzik a teendőket.

Házasság. Csajkás Rózsika és Mihálovich Dénes f. hó 5-én házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

A haden-badeni sakkverseny játszmaiból. A most folyó nemzetközi sakkversenynek két érdekese játékát közöljük. Az elsőt a 19 éves sakkcsoda, *Torre* játszotta a világbajnokjelölt *Aliechin*-nel. Világos: *Torre*. Sötét: *Aliechin*: 1. d2-d4 Hg8-f6 2. Hg1-f3 e7-c5 3. c2-c4 c5x d4 4. Hf3x d4 Hb8-c6 5. Hb1-c3 g7-g6 6. g2-g3 Vd8-b6 7. Hd4-b3 Hc6-a5 8. Fc1-c3 Vb6-d8 Ha 8..... Vb6-c6, ugy 9. Hb3xa5 Vc6xh1 10. Hc3-b5 b7-b6 Hb5-c7+ Kc8-d8 12. Hcxa8 Vh1xa8. 13. Ha5-b3 és világos jobban áll. 9. Hb3-a5 Vd8xa5 10. Ff1-g2 Ff8-g7 11. 0-0 0-0 12. Fc3-d4 d7-d6 13. Hc3-d5 Hf6xd5 14. Fg2xd5 és világos remiszt ajánlott, valószínűleg a nagy név iránti tiszteletből, mert valamivel jobban áll. Ellenfele természetesen el is fogadta. Világos: *Grünfeld* Sötét: *te Kolste* 1. d2-d4 d7-d5 2. c2-c4 c7-c6 3. Hg1-f3 Hg5-f6 4. c2-c3 Fc8-f5 5. Hb1-c3 c7-c6 6. Ff1-d3 Ff5xd3 7. Vd1x3 Hb8-d7 8. 0-0 Ff8-d6 9. c3-c4 d5xc4 10. Hc3xc4 Hf6xc4 11. Vd3xc4 0-0 12. Fc1-g5 Fd6-c7 13. Fg5-d2 Vd8-c7 14. Bf1-c1 Hd7-f6 15. Vc4-Bf8-c8 16. Fd2-c3 h7-h6 17. Ba1-d1 c6-c5 Ez a lépés világot segíti céljához. 18. d4-d5 c6xd5 19. c4xd5 Fc7-d6 20. Vc2-c4 Hf6-d7 21. Vc4-g4 f7-f6 22. Bc1-c6 Bc8xc6 23. d5xc6 Hd7-c5 24. Hf3xc5 f6xc5 Fxc5-re 25. Bc7 következik. 25. f2-f4 Ba8-d8 26. f4xc5 Fd6-f8 Fxc5-re 27. Bxd8+ tisztvesztéssel. 27. Bd1-d7 Vc7-c8 28. Vg4-f5 Bd8xd7 29. c6xd7 Vc8-d8 30. c5-c6 Vd8-a7 31. Vf5-f7+ Kg8-h7 32. Fc3xg7! sötét feladja.

Abdul Hamid fia angol nőt vesz feleségül. Londonból jelentik: A törvénytörés kimondotta a válást *lady Douglas* válópörében, aki a lapokban nemrég közölte, hogy menyasszonya lett *Burhan Eddin* hercegnek *Abdul Hamid* egykori török szultán fiának. Hír szerint az esküvőt rövidesen megtartják.

A noviszadi nőgyógyászati gyűjtése. A noviszadi szerb nőgyógyászati szerdán Gyurgyevdánkor ez évben is megtartja virágnapját. Az eladott virágokból befolyó összegeket a noviszadi szegények között fogják kiosztani.

A szubotícai adókvetések. A harmadosztályú kereseti adót kivétő bizottság kedden a következő adóalapokat állapította meg: *Asztalos Antal* 400, *Bejnaji Pál* 400, *Bejnaji Rókus* 400, *Blazsanek Gábor* 800, *Borsos Ádám* 400, *Breárovics Márk* 400, *Csernyákovics János* 400, *Devics Mátyas* 400, *Elek Györgyné* 400, *Futó István* 400, *Gál József* 400, *Gál Tamásné* 200-400, *Gönczöl Mihály* 250-400, *Hajas Mihály* 300, *Hegedűs József* 750-400, *Horváth Du-dás* 750, *Ivanics János* 400, *Jenci János* 250-400, *Juhász István* 400, *Kecskés Mihály* 400, *Kiss János* 400, *Kollár Lajos* 400-200, *Komáronics Lajos* 400, *Kovács János* 400, *Krnvájszki Jovics Mitó* 400, *Kubica Magyos* 400, *László Pál* 6250-400, *Narancsik János* 400, *Nemedi István* 400, *Petrík Dezső* 62.50-400, *Pipics András* 400, *Polyákovics Márton* 400, *Polyvás Imre* 200-400, *Rozen-berszki Pálné* 600, *Rudinszki István* 250, *Szabó Ferenc* 100-400, *Sarapka János* 100-400, *Sarapka Ferenc* 62.50-400, *Szeles János* 400, *Szibinkics Timot* 400, *Szulovszki István* 400, *Sefcsics Mátyas* 400, *Takács Ferenc* 400, *Tamás Mihály* 400, *Tumbász Sándor* 400, *Vukovics Graca* 400, *Vukovics Lázár* 400, *Lakner Endre* 1000, *Reményi Miksa* 3000, *Pap József* 400, *Horváth József* 750, *Mayer Géza* 600, *Nemes Kálmán* 400, *Neudánovics Bózsó* 1750, *Salga István* 400-200-100, *Láng Lajos* 400, *Teodorovics Dankó* 400, *Buzánovics Józsefné* 600, *Bukvics Alojzia* 250-125, *Druzsek György* 400, *Gugánovics Lukács* 250, *Nemes Katica* 400, *Szabó József* 400, *Szegi Mihály* 400-200, *Sztójánovics Vladimír* 250-125, *Trojanovics Magden* 150-75, *Deutling Ferenc* 125, *Hadnagy Teréz* 250, *Benca Vita* 600, *Basics István* 250-125, *Druzsek György* 600-300, *Illés Félix* 400, *Kókics Illés* 250, *Malagurszki Fábriáné* 250, *Miszájlóvics Demeter* 1750, *Miszájlóvics József* 5000, *Nagy János* 250, *Pintér Istvánné* 400, *Rudics Ferenc* 400, *Icecs Mijo* 600-100, *Inczics József* 250, *Mikulásevics Mijó* 250, *Petics G. Lovró* 250, *Rajcsics Istváné* 250, *Vidics Imréné* 250-125, *Trajkovics Tamás* 400, *Sztójánovics Szpaszoje* 2500. **Május 9-én az alábbi V-VIII. körű adózók ügyét fogja tárgyalni a bizottság:** *Abrahám József*, *Antunovics Vince*, *Árokszállási Imre*, *Aladics Jánosné*, *Veres István*, *Abrahám Gergely*, *Antunovics Gergely*, *Abrahám József* és *István*, *Angyal István*, *Abrahám István*, *Abrahám György*, *Abrahám József*, *Antunovics György*, *Árokszállási Imre*, *Bese Mátyas*, *Beko Pipup*, *Biste István*, *Hegedűs Mihály*, *Rizsányi Kálmán*, *Bálics Istvánné*, *Benák András*, *Vörös Péter*, *Benesik Pál*, *Gilice József*, *Barna József*, *Bese Mátyasné*, *Ujvári István* és társai, *Barát Rókus*, *Berta András*, *Berényi István*, *Baka Mihály*, *Berényi György*, *Baka István*, *Baka István*, *Batike Károly*, *Borákovics István*, *Barát Károly*, *Baló Károly*, *Begovics Lajos*, *Bemárik Lajos*, *Berger Ferenc*, *Blumm Mihály*, *Babó Boldizsár*, *Berta Pál*, *Batik Károly*, *Brinda Ferenc* és társai, *Bodor Mihály*, *Burnács István*, *Berényi István* és *Pap Péter*, *Balázs B. Márton*, *Borbás Teréz*, *Bojin Uros*, *Bajnal István*, *Baka Mihály*, *Baka István földbér-lők*. **Május 11-én a következő I-IV. körűek kerülnek sorra:** *Frank Pál*, *Greski György*, *Januskó Vinkó*, *Majláthi Gergely*, *Pintér Simon*, *Balázsevics Szilveszter*, *Mihályovics Antal*, *Alexics Zverdán*, *Friebeut Mihály*, *Kubát Ferenc*, *Matkovics Antal*, *Piliacski József*, *Riesz József*, *Rudics Mónika*, *Szkenderovics Gergely* pálinkafőzők: *Gál Sándor*, *Vojnar Béla*, *Vojnar István*, *Begecké János*, *Vojnics István*, *Rákics Sándor*, *Szekeres Mihály*, *Barackai Antal*, *Gabrics Márton*, *Szabó Imre szijegvártó*, *Petric István*, *Peiris István*, *Kovács Ferenc*, *Sipnesák Antal szitakö-lő*, *Januskó Pálné*, *Farkas Györgyné*, *Farkas Istvánné*, *Farkas István*, *Gál József*, *Harkai Teréz*, *Kéli Erzsébet*,

Kala Anna, *Molnár M. Antalné*, *Német Józsefné*, *Póihé Ferenc*, *Gál József*, *Bosnyák* és *Harkai*, *Harkai Katalin* halálusok: *Benyhe Nándor* kesztyűs.

Tűz Sztarakanizsán. Sztarakanizsáról jelentik: Vasárnap éjjel tűz ütött ki *Ehrenfeld* szarmagykereskedő raktárában. Az udvaron elhelyezett nagymennyiségű kész és vasárnapi felhőszakadás következtében artüesedett és ettől borult lángba a raktár és az udvarban levő többi épület. A nyomban kivonult tűzoltóságnak csak a reggeli órákban sikerült a tüzet lokalizálni, a raktár-helyiséget azonban nem lehetett megmenteni. A kár meghaladja a 200.000 dinárt.

Beszűntették a közmunkákat Szentán. Szentánról jelentik: Az egy hét óta tartó esőzés miatt a szentai mérnöki hivatal minden közmunkát kénytelen leszűntetni. A közmunka újakezdését mérnök hivatal tudatni fogja az érdekeltekkel.

Uj orvos. Márton Sándor szentai illetőségű orvosahallgató a szegedi egyetemen kitüntetéssel vette le a doktorátust.

Tervpályázat a beogradi park kiképzésére. Beograd város legutóbb nemzetközi tervpályázatot hirdetett a topcsideri park és a környező erdő terület művészi kiképzésére. A tervpályázatra 29 pályamű érkezett be Európa minden országából. A tervek jutalmazására félmillió dinárt tüzek ki a tíz legjobb terv között. A bíráló bizottság most döntött. A díjazottak névsora: Az első díjat (120.000 dinárt) *Albert Ersch*, *Karl Kotraschek* és *Paul Rückauf* bécsi építészek nyerték el. A második (90.000 dinár) díjat kapták *Arnold Eglie* és *Wilhelm Debor* bécsi építészek, társulva *Vaso Nastics* zemuni mérnökkel. A harmadik (60.000 dinár) díjat *Josef Neumann* és *Gaston Petite*, párisi, tovább *B. Nestorovics* beogradi építészeknek ítelték. A negyedik (45.000 dinár) díjjal *Theodor Zahhammer*, *Hans Polenz*, *Hans Hennel* és *Franz Neigl* gráci mérnökök és építészek terveit jutalmazták. Az ötödik (30.000 dinár) díjjal *Jakab Dezső* és *Sós Aladár* budapesti építészeket, továbbá *Szvetozá Jovanovics* beogradi mérnöktársuk munkáját tüntették ki. Ezenkívül megveittek egyenként 15.000 dinárért további öt pályatervet.

A szubotícai jogászegyesület kirándulást rendez Szerbiába. A szubotícai jogászegyesület társaskirándulást rendez Szerbiába és Délszerbiába. Az egyesület tagjai, akik a kirándulásban részt szándékoznak venni, május 10-ikéig jelentkezhetnek *Gyogyevics* Jován törvénytörési bírónál, a jogászegyesület titkáranál. A későbbi jelentkezéseket nem veszik figyelembe.

Kisiklott a pozsony-kassai gyorsvonat. Bécsből jelentik: A Pozsonyból reggel hét órakor Kassa felé induló gyorsvonat kedden Nagyszombat és Liptóvár között kisiklott. A gyorsvonat mozdonyvezetője meghalt, tizenkét utas megsebesült.

Kövérség ellen cgyedül a »Villan tea« hat óriási sikerrel. Az összes szakemberek elismerik ezt. Kapható valamennyi gyógyszerárban és drogériában. Készítli: *Mr. D. Villan laboratoriuma, Zagreb. Prilaz 71.*

A Gül baba bemutatója a Katolikus Legényegyletben. A Katolikus Legényegylet kitűnő műkedvelő társulata május 6-án, szerdán este nyolc órai kezdettel mutatja be *Martos* Ferenc és *Huszka* Jenő örökszép operettjét, a »Gül baba«-t, amelynek főszerepeit *Pakecz Ella*, *Vágó Rózsika*, *Koetsmár Lujza*, *Jurics Mariska*, *Szedlak Lajos*, *Maurer Kálmán* és *Drahota Ferenc* játsszák. Az operett új diszletekkel és jelmezekkel teljes zenekar-kísérettel kerül színre. Az előadást pénteken, szombaton és vasárnap este megismétlik. Jegyek elővételben a Krécsi-féle könyvkereskedésben kaphatók.

Hangverseny a becskereki kereskedelmi akadémiájára. A becskereki kereskedelmi akadémia dísztermében május 6-án órák óta kezdődött a hangverseny rendeznek az iskola javára. A hangversenyen *Overman* Sztaniszláv zongoraművész is közreműködik.

Leszúrta az anyját. Vinkovciról jelentik: A szomszédos Privlaka községben borzalmas családi dráma játszódott le. *Tuzk József* erdei munkás valamint felesége és ennek első házasságából származott *Kovács Anna* nevű leánya állandóan részegkedtek. A napokban *Kovács Anna* ismét ittasan tért haza. *Tuzk József* örvözött pálinkát kereste, hogy azt is kiigya. Anyja azonban már elfogyasztotta a pálinkát és e fölött anya és leánya összeveszttek. A verekedés hevében a lány kést ragadott és anyját összeszúrta. A gyilkosság után kiszendvedett. A gyilkos leányt letartóztatták és átadták az ügyészségnek.

Nyilatkozat. A Szerbadija nevetéses dajkameséire és gonosz vádjaira nincs más válaszom, mint az, hogy a cikkirő ellen ez esetben is megteszem a büntető feljelentést, amint a jövőben is minden sajtópolemia mellőzésével minden esetben a bírósághoz fogok fordulni. *Mayor József.*

Két testvérpár uccai harca. Noviszadról jelentik: *Gruics Lázár* noviszadi nyomdatulajdonos múlt év október 28-án a Massaryk-uccán véletlenül meglökte *Vinkovics József* kereskedőt, aki felelősségre vonta *Gruicsot*, majd bottal fejbevágtta. Eből dulakodás támadt és a verekedők *Gruics* bátyjának, *Gruics Milán* nyomdatulajdonos házához értek. Ekkorra ott termett *Vinkovics József* fivére, *Vinkovics István* is és ő is *Gruics Lázárt* ütlegezte és fojtogatta. A lármára előkerült a házból *Gruics Milánné*, aki sőtora veszélyeztetett helyzetét látva, segítségül hívta férjét, *Gruics Milánt*, aki azután revolverből *Vinkovics Istvánra* lött és azt a lábán eltalálta, könnyebb sebet ejtve rajta. *Vinkovics József* azzal védekezik, hogy *Gruics* belekötött az uccán. A noviszadi törvénytörés kedden tárgyalta a bűnügyet és dr. *Szekulics* Milán előterjesztése alapján a tárgyalást elnapolta.

Tolvaj oselődeleány. Szentánról jelentik: *Csur Rózsi*, aki *Hauer Ignácnál* volt alkalmazásban, az asztalon felejtett *Wertheim*-szekrénykulccsal kinyitotta a pénzszekrényt és onnan pénzt vett el. *Hauer* feljelentést tett *Csur Rózsi* ellen, akit a rendőrség letartóztatott. Átadták a szubotícai ügyészségnek.

Dr. Wottitzky Béla orvos Vel-Kikéndán rendelését *Karadijordjev ul. 719.* sz. alatt megkezdte, városházával szemben. Rendel. d. e. 8-9 és d. u. 2-4-ig.

Női- és gyermekfehérneműt a legjutányosabb áron a »Dama« fehérneműszalon készit *Tolstojeva (Ódor-u.) 21.*

Lepedat i Jovanovic subotícai főelárusítóknál vásárolt sorajegyek közül május 4-én kisorsoltattak:

8000 dinárt nyert: 27467.
5000 dinárt nyert: 17252 148921
3000 dinárt nyert: 39281 71262 73965 73928 73976 102673.
1000 dinárt nyert: 53017 134498.
400 dinárt nyert: 6705 66 79 10308

6384 94 13154 14312 17266 70 23002 85
27403 93 28033 80 29620 30732 37429
39223 47 80 41718 56 63 42956 53021 56
75 55612 23 57 98 57937 48 58858 64 70
96 71206 68 72470 74 73968 73 86 79921
69 84112 49 61 86161 80 86593 89448 92017
49 95814 99 102616 62 75 104162 112402 65
99 119536 61 85 86 122921 33 131968
132482 84 133209 134428 136354 138895
76 95 148065 89 148974 84 149261.

LEGUJABB

Áradások az országban

Egy szerbiai várost elöntött a víz — Veszedelemesen emelkedik a Száva

Beogradból jelentik: Az ország minden részéből és Szerbiából nagy áradásokat jelentenek. Paracsin szerbiai várost teljesen elöntötte a víz, amelynek magassága a városban a három métert is meghaladja. Az áradás épületekben és állatokban óriási károkat okozott. A csendőrség, katonaság és a lakosság

együttösen végzi a mentési munkálatokat.

Veszedelemesen emelkedik a Száva is, amelynek vízállása Beogradnál három méterrel magasabb a normálnál. Attól kell tartani, hogy a Száva kiönt. A beogradi vízvezeték is az elöntés veszélye fenyegeti.

Kalkoff bolgár külügyminiszter szerdán Beogradba érkezik

Nincsicssel fog tárgyalni a bolgár helyzetről

Beogradból jelentik: A késő esti órákban elterjedt hírek szerint Kalkoff bolgár külügyminiszter szerdán Beogradba érkezik. Politikai körökben a bolgár külügyminiszter várható látogatása óriási szenzációt kelt.

Vakareski bolgár követ kedden délután meglátogatta Nincsic külügyminisztert. Ugyanezen látogatást tett a külügyminiszternél Lazarevics Manojlo beogradi rendőrőrnök is, aki a bolgár külügyminiszter látogatásával kapcsolatos biztonsági in-

tézkedésekről referált. Kalkoff látogatásának programjáról nem adtak ki hivatalos közlést. A bolgár külügyminiszter valószínűleg csak Nincsicssel fog tanácskozni a kisantant küszöbön lévő bukaresti konferenciája alkalmából.

Kalkoff látogatása miatt Nincsic elutazása halasztást szenved és elmarad Nincsic és Benes szuboticei találkozója is. Nincsic külügyminiszter csütörtök délelőtt indul el hajón Bukarestbe.

SPORT

Ausztria—Magyarország 3:1 (2:1)

Bécsből jelentik: Az ötvenhatodik osztrák-magyar válogatott mérkőzés kedden folyt le a Hohe Warte pályán. A mérkőzésre, amelyet közel negyvenezer ember nézett végig, a két csapat a következőképp állott föl:

Ausztria: Aigner — Blum, Raigner — Kurz, Resch, Nietsch — Cuti, Häusler, Hafli, Geschweidl, Fischer.

Magyarország: Fischer — Fogl II, Fogl III — Fuhrman, Weber, Blum — Krutzler, Takács, Orth, Jeny.

A játék mindvégig érdekes és izgalmas volt. Az osztrák csapat a kezdés után rögtön felnyomult, de Fogl II. szerelte a kitűnő Cutit. A magyar halfsor lassan kapott lábra, főleg Fuhrman volt bizonytalan. A 6-ik percben Blum szerelte Haflit, Orthhoz passzolt, aki Jenyt szöktette. A gyors szélső elhúzott az osztrák fedezet mellett, magasan centerzett, de a jó helyzetet Kohut elidegesskede. A 8-ik percben veszélyes osztrák támadást a közvetlen magyar védelem biztosan visszavet. A magyar csatársorban Krutzler nehezen illeszkedett bele a belső-trió játékába. A 16-ik percben Geschweidl hatalmas lövését Fischer kornerre védte. A 20-ik perc a magyar csatársoré: Orth—Takács pompás kombinációval áttörték az osztrák védelmet, de Takács mellé lött. Az első gólt a magyar csapat szerezte meg. A 21-ik percben Orth ideális átadását Takács védhetetlenül belötte. A gól után az osztrákok indultak rohamra, de a magyar védelem biztosan szerezte először Häuslert, majd Cutit. A 31-ik percben a sorozatos osztrák támadások eredményre vezettek: Häusler Hafli passzával átment Fogl II-ön és közvetlen közélről kiegyenlített (1:1). A magyar csapat ezután erősíteni próbált, de az osztrákok átvették a tempót és percelig odaszegeztek hálójához a magyar csapatot. A 37-ik percben Geschweidl elhúzott Fogl II. mellett. Hafli-hoz passzolt, aki a tizenhatos sarkáról éles saroklövessel a hálóba juttatta a labdát. A féldő hátralevő részében mezőnyjáték.

A szünet után az osztrákok még jobban belefelekedtek és a magyar csatársor már csak igen ritkán jutott el Aigner

kapujáig. A 12-ik percben veszélyes helyzetet Blum önfeláldozóan mentett. Az osztrák csatársor különösen a baloldalon volt veszélyes, ahol a lassu Fuhrman sehogy sem tudta tartani a rendkívül gyors és nagytechnikájú Fischert. A 20-ik percben is az ő hibájából az osztrák szélső leszaladt. Geschweidlnak passzolt, akinek bombáját Fischer csak kornerre tudta menteni. A kornerből veszélyes helyzet alakult ki, amelyet végül is Weber tisztázott. A magyar csatársor a 24-ik percben mezeberelte magát, támadást indított, amelyet Blum osztrák hátvéd romboló szét. A játék ettől kezdve állandóan a magyarok terefelen folyt. A 30-ik percben Fogl III. durván faultolta Cutit, mire Cejnar bíró kiállította. Fogl III. helyére Blum vonult vissza, az ő posztját Orth foglalta el. A 41-ik percben szép osztrák támadásból Hafli a harmadik gólt lötte.

A magyar csapatban Krutzler és Kohut voltak a leggyöngébbek, akik teljesen megbontották a magyar támadósor egységét. Orth kedvetlenül játszott. A védelemben Fogl II. végzett nagy munkát. Az újonc centerhalf Weber nem vált be, de Fuhrman sem elégeit ki. Az osztrák csapat legjobb része a halfsor volt.

A magyar csapat veresége főleg a gyöngé halfsornak tulajdonítható, amely a csatársort nem látta el labdával és a védelmet magára hagyta. Az osztrákok is gyöngék voltak, de csatársoruk briliánsul dolgozott. Különösen kitűnt Fischer. A magyarok közül a kapus, továbbá Orth és Jeny voltak jók, de a fedezetek és a hátvédek formán alul játszottak.

A szuboticei bajnokság állása. A szuboticei alszövetség területén vasárnap mindössze egy bajnoki mérkőzést játszottak le, amely azonban nem változtat a bajnokság jelenlegi állásán. A Szombori Amateur az SzMTC-vel szemben megnyert mérkőzésével újabb két pontot szerzett és ezáltal megerősítette pozícióját a negyedik helyen. Viszont az Sz. M. T. C. előreláthatólag a hatodik helyről a hetedikre szorult, a Szuboticei Sport

mögé, amelynek még van esélye pontszerzésre. A csapatok közül a Kulai SC, az SzMTC és a ZsAK valamennyi mérkőzését lejátszotta. A Bácskának még egy mérkőzése van hátra a Szuboticei Sporttal, ugyszintén a Sandnak is a Szuboticei Sporttal, tekintettel arra, hogy vasárnap csak husz percet játszhatott a két csapat. A mérkőzés hátralevő idejét az alszövetség határozata után fogják lejátszani. A Szuboticei Sportnak a Bácskán és a Sandon kívül még a Szombori Sporttal kell játszania. Az Amateurnak is csak egy ellenfele maradt, a Szombori Sport. A bajnokság jelenlegi állása a következő: 1. Bácska 18 pont. 2. Szombori Sport 16 pont. 3. Sand 15 pont. 4. Kulai SC 13 pont. 5. Szombori Amateur 14 pont. 6. SzMTC 10 pont. 7. Szuboticei Sport 9 pont. 8. ZsAK 7 pont. A ZsAK a jövő bajnoki szezonban a második osztályban fogja végigküzdeni.

KÖZGAZDASÁG

Kényszeregyezés — redivivus. Hirt adunk arról, hogy a zagrebi kereskedelmi kongresszuson foglalkoztak azzal, hogy a kormány a kényszeregyezési eljárás reformja helyett a tizenkettedik törvényben eltörölte az egész eljárást. A zagrebi kereskedői konferencia álláspontja nem volt egységes arra nézve, hogy a kényszeregyezési eljárásnak hatálya való visszahelyezését kérik-e. A zagrebi kereskedelmi és iparkamara felhívására azonban az ország összes kamarái arra kérték a kormányt, léptesse újból életbe a kényszeregyezési eljárást, azonban azokkal a reformokkal, amelyeknek életbeléptetését a szakkörök már régebben kérték.

A jugoszláv kamarák szarajevói kongresszusának novisadi képviselői. Novisadról jelentik: A jugoszlávai kereskedelmi és iparkamarák szarajevói kongresszusán Novisadot a tőzsde alelnöke, a kamarát Koszics Mirkó kamarai főtitkár képviseli.

Csak néhány napig

marad Subotícán a világhírű indiai grafologus Chitromont és fakir Madamo Tereze lélekanaizáló jósnő. Megjósolja a jelen, a múltat és a jövőt kézből vagy kézírásból. Tanácsot ad mindenféle szerelmi bánat ügyekben. — Fogad délelőtt 10-11-ig, délután 3-7-ig

KARADŽIČEVA ULICA 21.
(Barányköz.) 3874

JÁRVÁNY ESETÉN
kézműsáshoz feltétlenül használandó

TŐZSDE

A dinár külföldi árfolyamai

1925. május 5.

Budapest deviza 1140—1148, valuta 1120—1142.

Prága deviza 54.55—valuta 54.25—54.75.

Berlin deviza 6.75—6.77 milliárd márka, valuta 6.71—6.75 milliárd márka.

Bécs deviza 11.3750—11.53, valuta 11.41—11.45.

London deviza 300.

Newyork deviza 1.6150.

Zürich, máj. 5. Zárlat: Beograd 8.35, Páris 27.10, London 25.0950, Newyork 517.25, Brüsszel 26.25, Milánó 21.2250, Amsterdam 207.85, Berlin 123.25, Bécs 72.80, Szófia 377.50, Prága 15.3250, Varsó 99.45, Budapest 72 ötnyelcad, Bukarest 2.40.

Beograd, máj. 5. Zárlat: Páris 325.50—326, London 301.25, Newyork 62.10—62.15, Genf 12.02, Milánó 255—255.50, Berlin 14.87—14.85, Bécs 8.75—8.7550, Prága 184—184.50, Budapest 8.75, Bukarest 28.75.

Novisadai terménytőzsde, május 5. A forgalom nagy. Az irányzat szilárd különösen tengeriben, mert a külföld még mindig vásárolja emelkedő árak mellett. Buza tartott, kínálat nincs. Tengeri, szerémi K. D. 185 dinár, szerbiai V. szával hajóállomás R. K. 197.50 dinár, szerbiai hajóáru Smederevo 202 dinár, szerbiai VI. dunai hajóállomás R. K. 207 dinár.

Budapesti terménytőzsde, május 5. A terménytőzsdén nyitáskor szilárdan tartott irányzat mellett indult az üzlet, miután az amerikai piacokról jelentékeny áremelkedésről érkezett hír. Fel-tűnő magas áremelkedést jelentettek roszból, amely a csikágói tőzsdén 11.5 centtel emelkedett.

A budapesti tőzsdén nyitáskor 5—10.000 koronával kérnek magasabb árakat a 78-as tiszai buzáért, mint tegnap. 525.000 koronával kínálják a tiszai buzát. A vételek azonban ma is tartózkodó, miután a malmok nem vásárolnak nagyobb tételeket. Ilyen különben nincs is a piacon.

Rozsból alig néhány vagonot kínálnak 460.000 koronával. Árpában, kölesben nincs üzlet, zabból csak a budapesti készleteket keresik és 430.000 koronát fizetnek érte.

A tengeriüzlet változatlanul tartott: 247.500 koronát kérnek prompt tengeriért.

Csikágói gabonátőzsde, május 4. Buza májusra 162, buza júliusra 153.5, buza szeptemberre 145.5. Tengeri májusra 105.75, tengeri júliusra 109.75, tengeri szeptemberre 109.5. Zab májusra 43, zab júliusra 43.625, zab szeptemberre 44. Rozs májusra 124, rozs júliusra 117, rozs szeptemberre 107.25.

Newyorki gabonátőzsde, május 4. Buza őszi vörös 205, buza őszi kemény 177.5. Tengeri 118.75.

Vizállás

Novisadról jelentik: A novisadai hidrotechnikai hivatal jelentése szerint a jugoszláv vizek mai állása a következő: Duna: Bezdán 380 (+20), Vukovár 354 (+14), Palánka 354 (16), Novisad 345 (+15), Zemun 365 (+5), Smederevo 414 (+3), Dráva: Maribor 120 (—), Zákány 156 (+32), Terezinopolje 186 (+58), Donji Miholjac 275 (+40), Osijek 304 (+6), Száva: Zagreb 286 (—10), Sisak 720 (+70), Jasenovác 772 (+76), Bród 576 (+44), Mitrovica 466 (—), Beograd 301 (+5), Tisza: Szenta 262 (—2), Becej 258 (+4), Titel 350 (+8).

ILLATOS MOLYIRTÓ

„HERMELIN“ a neve, kérje mindenütt
DEPOT „SOA“ DROGERIJA NOVISAD

NYILTTÉR.

Alulírottak mély fájdalommal tudatják, hogy a legdrágább anyja, nagyanyja és dédanyja

ÖZV. SREIER ZSIGMONDNÉ
szül. FISCHER RÓZA

1925. május hó 5-én reggel 3/4 8 órakor életének 88-ik évében elhunyt.

Drága halottunkat f. hó 6-án, szerdán délután 3 órakor kísérik utolsó útjára az I. Agina ul. 9. számú gyászházból az izr. sírkertbe.

Subotica, 1925. május 5.

Emlékét a legnagyobb kegyelettel megőrizzük:

Lövy Oszkárné férjével, Hercog Árminné férjével, Schön Fülöpné férjével, Dr. Bondy Györgyné férjével, Strass Leoné férjével, Szende Panni, Szende Kató, László Dezső, özv. Geiger Ferencné unokái, Sreier Rozsika leánya, Özv. Szende Gézáné menyec. Lövy Mátyás, Lövy Kláry, Schön Egon, Schön Max, Bondy Ferike, Strass Évi, Strass Iván, Geiger Sárika, Geiger Kláríka dédunokái

Minden külön értesítés helyett.

Oglas.

Odbor Subotičkog Kelnerskog Doma izveštava svoje redovne članove, da će održati 11-og o. m. noću u 1 sat vanrednu skupštinu u reštauraciji „Bačka“, na čemu prisustvovanje članova obavezno.

S poštovanjem
Predsedništvo

Hirdetmény.

A subotičai Kelnerski Dom választmánya ezúton értesíti rendes tagjait, hogy e hó 11-én éjjel 1 órai kezdettel rendkívüli közgyűlést tart a „Bačka“ vendéglőben, amelyre a tagok megjelenése kötelező.

Tisztelettel
Az Elnökség

„DAMA“

FEHÉRNEMŐSZALON

Tolstojeva (Ódor) ul. 21

Jutányos áron készít:
női- és gyermek-fehérneműt, hozott és saját anyagból, azonkívül
pyjamákat, ágygarnitúrákat, stórokat stb. a legszebb kézmunkával. 9007

Trencsén—Teplicz

Cehoslovakia

Leghatásosabb gyógyszer
reuma, csusz és ischiasnai
Ideális tavaszi kurák.
Lakás és teljes ellátás 110 dinártól kezdve.
Prospektusokkal és kimerítő információval szolgál az S. H. S. királyság részére

MESSINGER SÁNDOR SOMBOR

Pop Dimitrije ulica 3.

33%-os vasúti kedvezmény az összes csehszlovák vasutakon.

RAJZOLÓT

KERES

helybell iparvállalat — Ajánlatok mintarajzokkal „1000“ jellege alatt a kiadóba küldendők.

RITKA ALKALOM!

elektrotechnikai tanulók és elektrotechnikusok részére. A teljes mű:

„**Unterrichtsbrieft zum Selbststudium der Elektrotechnik.**“

egy mintamelléklettel kartendinamógép sajátkezü elkészítéséhez, továbbá

„**Anleitung zur Konstruktion eines Elektromotora**“ című könyv. Összesen 1800 din.
Napi ára 3800 din. — Megtekinthető:

Mamuzsits A. könyvkereskedésében Subotica

A

„CITROËN“ AUTÓ

a francia autóipar vezető márkája. Iparosok, kereskedők, orvosok, gazdáknak stb. legalkalmasabb, mert

beszerzési ára olcsó
üzemköltsége elenyészően csekély
kezelése igen egyszerű

Kapható

10 és 20 HP, 2–6 ülésessel a legmodernebb kivitelben 40 000 dinártól kezdve
Részletes árajánlattal szolgál

S. AD. ENGL

SUBOTICA, JELAŠIĆEVA ULICA BR. 2.

Kövértség ellen

leghatásosabb és teljes-séggel nem káros egyedül a francia

AMIRAL SZAPPAN

Egy kezeléssel a gondú egy dohoz. Kapható minden gyógyszerárban és drogeriában. Utányvét mellett Din. 100 (postaköltség nélkül) a főképviseletnél Széchenyi Amiral, Nevelési, III. K. ul. Petra 7

Prima minőségű

BÜKKHASÁB

házhoz szállítva, felvágva, a legolcsóbb napi áron

SPECIÓ!

Mindenemű fuvarozás a leggyorsabban és legpontosabban teljesítették. — Szíves támogatást kér

PALJIC RADOMIR

Telefon 839

könyvkereskedő és spedítor SUBOTICA Szegedi-ut. a teherpályaudvar bejáratánál 3628

Bérmálásra! Olesó árusítás!

14 kar. arany fülbevalók, nyakláncok, karcsatok ridikülök, női gyűrűk, olvasók, karórák. jeggyűrűk mélyen leszállított áron lesznek árusítva

Ádám ékszerésznél

Subotica, Rudić ul. 6. Sugar ház.

Üzletáthelyezés!

Van szerencsém értesíteni a subotičai és környékbeli n. é. közönséget, hogy üzletemet a Karadzordjev trg 5 szám alól

Aleksandrova ulica

5 szám alá

(Bárány-Szálló mellé) helyeztem át. Egyben értesítem a n. é. közönséget, hogy állandóan raktáron tartok

kizárólag

saját készítésű cipőket

valamint rendeléseket a legmodernebb kivitelben készítek. A n. é. közönség pártfogását továbbra is kérem tisztelettel

Marko Pressburger, Subotica.

PÉCS-SZABOLCSI

SZÉN és BRIKETT

és pedig kétszer mosott kovácsszén. kockaszén ipari célra, ugymint

SALGÓTARJÁNI DARABOS SZÉN

cséplési célra legolcsóbb napi árak mellett elvámolva franko bármely állomásra, továbbá

I-a SZÁRAZ VILLÁZOTT FASZÉN

portmentes, szivógázmotoros üzemre nagyon alkalmas, ajánlunk mindenkor pontos szállításra — legolcsóbb árak mellett

DANICA FAIPAR OSÍJEK

Telefon 4—04.

Desatićina ul. 27.

Raktárunkból azonnal szállítjuk a legmodernebb típusú, duplegolyós csapágyazású

német gyártmányú famegmunkáló gépeket és szerzőmunkákat.

Jellinek és Társa Subotica,
Pajo Kujundžića ulica 4.

MÉSZKŐ

TISZTA MÁRVÁNY

vakító fehér, könnyű, nagyon kiadós. Feltétlenül jobb mint a beremendi vagy harsányi kő. Szállítás prompt, bérmentve minden állomásra.

D. Koen, mészakőbánya Mostar

CIPÉSZEK, CSIZMADIÁK, PAPUCSOSOK
LEGOCSÓBB BESZERZÉSI FORRÁSA

ROSENFELD SÁNDOR

bőrkereskedő Subotica, Sokolska (Gombóti) ul. 1.

APRÓSZÉN

25 mm-re rostálva, salak képződés nélkül, 12—17% hamu, legjobban megfelel körkemencéknek, gőzmalomnak, villanytelepeknek.

Szállítunk kedvező áron, bérmentve minden vasutállomásra.

D. Koen, szénosztálya Mostar

Weitzenfeld és Társa

Alapítva: 1902. Subotica Telefon: 190 sz.

Távíratcim: Kenderipar. Iroda: Városi bérpalota.
Telep: Sentaí put.

KOMLÓZSINEGEK

AMERIKAI KÉVEKÖTÖMANILLA

A szegedi kenderfonógyár kizárólagos képviselője a Vojvodinában

Zsák, ponyva, kötél, zsinag, lópokrócok, szőnyegek és kárpitos cikkek

Motorkerékpárok

A legjobb minőségű KERÉKPÁROK, prima hegyi gumik, kerékpár **VARRÓGÉPEK** ezekhez alkatrészek, szek, legolcsóbb beszerzési helye

Stern Adolf

va rrógépkereskedés
Subotica, Jelašićeva ul. 5.
Részletfizetésre is.

Párisban megjelent és már megérkezett a

Köztársaság

a La Republique francia melléklettel.

Lapvezér: **KÁROLYI MIHÁLY**

Főszerkesztő: **VEÉR IMRE**

ÁRA 3.50 DINÁR

VEZÉRKÉPVISELET:

„LITERARIA“

MAVRO HEUMANN könyv- és hírlapterjesztő vállalat Subotica, Jelašićeva ul. 1.

NAGY KÖNYVÁRLESZÁLLÍTÁS!!!

	Bolti ár Dinár	Leszállított ár Dinár
Adám: Galahad	21.—	14.—
Balla: Anonima levelei	21.—	14.—
— Az ő keze	21.—	14.—
Bársony: Az erdő könyve	35.—	24.—
Barta: Zsuzsi	14.—	10.—
Beniczky: Családi hagyomány	56.—	38.—
— Átültetett virág	49.—	32.—
Berend: Harctéri napló	28.—	18.—
Bethlen: Maid, A Város	21.—	14.—
Biró: Don Juan	21.—	14.—
— 1913.	21.—	14.—
— Tavasz ünnep	21.—	14.—
— Nyári zivatar	28.—	18.—
— Hotel Imperial	14.—	10.—
Boross: A tánc	21.—	12.—
Brod: Szépségápolás	35.—	24.—
Bródy: Husevők	49.—	32.—
— Hercegisasszony	35.—	24.—
— Imre herceg	49.—	32.—
— Királyok	21.—	14.—
— Színészvér	56.—	40.—
Croker: Asszony a bakon	21.—	14.—
— Bégni kincse	24.50	15.—
— Falu szépe	42.—	28.—
— Spanyol nyakék	31.50	22.—
— Váratlanul	28.—	20.—
Csathó: Blanche	21.—	14.—
— Juliska	31.50	22.—
— Ibolyka	21.—	14.—
Dániel: Medici Lőrincé	35.—	22.—
Dobosi: Antoni Dániel	35.—	22.—
— Persephene elrablása	35.—	24.—
Doyle: Eltűnt világ	21.—	14.—
Éber: Művészettörténeti olvasmányok	56.—	40.—
Eie: Mesterfogás	28.—	20.—
Emőd: Pesti hegedű	21.—	12.—
— Dícséret, dícsőség	21.—	12.—
Endrődy: Költemények	21.—	14.—
— Őszi harmat	10.50	7.—
Erdősi: Emberi írárok	35.—	24.—
Farkas Imre: Költemények I-II.	35.—	22.—
— Hónaposszoba	21.—	15.—
Farkas Pál: Strigonius	21.—	14.—
— Tanár jegyzetei	21.—	15.—
Földes: Grün Lili	21.—	14.—
Glyn: Halevone	35.—	24.—
— Három hét	24.50	15.—
Hanson Knuth: Viktoria	21.—	14.—
Hatvan: Noé bárkája	14.—	10.—
Hegedűs: Pézsmaszagu	28.—	20.—
Heltai: Nyári regé	28.—	18.—
— Mese az ördögről	42.—	28.—
Herczeg: Mutamur	42.—	28.—
— Fenn és lenn	52.50	34.—
— Szabolcs házassága	35.—	24.—
— Fehér páva	35.—	24.—

	Bolti ár Dinár	Leszállított ár Dinár
Hermant: Híres színész	14.—	10.—
Illyés Bálint: Költemények	14.—	8.—
Jakab: Őszi virágok	14.—	8.—
Kádár: Három galamb	35.—	24.—
— Bagdadi vasut	35.—	24.—
Kovacsics: Modern könyvha	49.—	32.—
Kozma Andor: Versek	14.—	10.—
— Próza	14.—	10.—
Krudv: Andráscsik öröksége	28.—	20.—
— Vörös postakocsi	42.—	24.—
Lengyel: Róza néni	28.—	20.—
Lovik: Aranykéz	21.—	14.—
Lőrinczy: Pósa-asztal	14.—	8.—
Marlitt: Bagolyvár	35.—	24.—
— Gránátköves	35.—	24.—
— Aranvos	35.—	24.—
Mathers: Mignon	56.—	36.—
Miklós: Asszonyszépség	21.—	14.—
Molv Tamás: Bluffi	28.—	20.—
— Mester	49.—	24.—
— Alarcos iáték	49.—	24.—
— Szenzáció	49.—	24.—
Nadas: Éjjeli muzsika	35.—	20.—
— Kávéház	14.—	10.—
Ohnet: Sarah grófnő	49.—	38.—
— Croix Mort grófnő	40.—	25.—
Pásztor: A muzsa csókja	14.—	10.—
Pekár: Lilomos asszony	35.—	20.—
— Magyar költők	28.—	18.—
— Hatalom	21.—	14.—
— Aranykesztyűs	28.—	18.—
Perutz: Mangofa csodája	21.—	14.—
Schüller: Cinege II.	21.—	14.—
Somlay: Pusztaszellő	28.—	18.—
Surányi: Szenthegy	35.—	24.—
— Floriche	35.—	24.—
Szabolcska: Újabb versek	21.—	14.—
— Dalok hazulról	21.—	14.—
Szederkényi: Lángok, tüzek	21.—	14.—
— Patyolat	21.—	14.—
Szemere: Madarasi király	17.50	10.—
Szikra: Ugody Lila	24.50	18.—
— Enyém	21.—	14.—
Szmrecsányi: Kukó és más elb.	21.—	14.—
Szomaházy: Titokzatos szerző	28.—	18.—
— Cspikeverő leány	28.—	18.—
— Muzsikáló óra	28.—	18.—
— Kolonics Sándor	28.—	18.—
— Kolonics házassága	28.—	18.—
Ujhelyi: Ötensége kalapja	21.—	14.—
Vajda: Unnapi versek	35.—	20.—
Vész: Utközben	21.—	14.—

SAKLAPOK

Állatorvosi közlöny
Asztalosmesterek lapja
Autó
Autó- és Motorújság
Allgemeine Automobil Zeitung
Wien
Allgemeine Automobil Zeitung
Berlin
Biztosítási és közgazdasági lapok
Börzsi szemle
Cipész szaklap
Cipőszemle
Chemiker Zeitung
Deutsche Medizinische Wochenschrift
Deutsche Zahnärztliche Zeitung
Építőmesterek közlönye
Geftlget-Zeitung
Grógyászat
Gyógyszerészi értesítő
Gyógyszerészek lapja
Gyógyszerészi hetilap
Kereszeti lapok
Közlelek
Lakatosok lapja
Molnárak lapja
Mészárosok és hentesek lapja
Műszaki kereskedők lapja
Magyar sütők lapja
Magyar bőripar
Magyar divatipar
Magyar fakereskedők
Magyar faipar és fakereskedelem
Magyar vaskereskedők
Magyar vas- és gépmunkások
Magyar orvos
Orvosi újság
Sertéskereskedelem
Szabóipar
Theraphia 3705
Textil
Vállalkozók lapja
Vegyipar
Fotóművészeti hírek
Magyar munkás szemle
Nemesfémipari közlöny
Eimti szaklapok megrendelhetők

KURIR

HIRLAPIRODANÁL
SUBOTICA

TELEFON 122

FATELEP SUBOTICA

Bognárfa
Pintérfa
Bükkhasáb tüzi D 38
Gyertyánhasáb tüzi „ 42
Bükkapró tüzi „ 45
Gyertyánapró tüzi „ 50
hához szállítva. Állandó nagy raktár, vagontelekekben is. Ostravi kovácszén, faszén, cseplőszén.
Méréselt árak!

Milo Brdar erdőipar

Braun Lázárnál

Subotica 3222

Legolcsóbban vásárolhat

új és használt benzín, szivó-
gáz és nyersolaj-motorokat
minden nagyságban. Külön-
féle malomgépeket, heng-
székek, hámozógépek, tararok
stb.

Petrás László

gépjavító műhelyben
Veliki Bečkerek
Geteova (Nemci) ul. 43.
Vállalok mindenféle
motor, gép és kazán-
javításokat.
Autogén hegesztést.
Csereüzletek.
Kedvező fizetési feltételek.
3156

„ORPHEUS“

zenemű- és hangszerkereskedés
Jelašićeva ul. 6.
Mindennemű zeneművek. Opera
és operettek zongorakivonatai.
Iskolák. Zenekari művek nagyvá-
lasztékban. Elsőrangú és kiváló
hangszerek. Valódi Pirazzi burok

Ószerbiai vagongyárban vagonfényező, mázólo és betüiro munkában jártas intelligensebb csoportvezetőt

felvesszünk, akit ha bevállik,
később üzemünk megnövekedése
esetén művezetővé léptetnénk elő.

Ugyanott még két jó mázólo és betüiro felvétetik.

Ajánlatokat bizonyítványmásolatokkal és rövid
életrajzzal „Komoly munkaerő
5060“ jelige alatt a kiadóba kérünk.

3770

CANADIAN PACIFIC

Kanadába és az Egyesült Államokba

legújabb **EXPRESS** gőzhajókkal

3-SZOR HETENKÉNT

Cherbourgól - Antwerpenből - Hamburgból
Liverpoolba

Mindennemű felvilágosítást az utazásról,
menetidjéről, továbbá a
legpontosabb adatokat
földmivések elhelyezkedésére
a kanadai farmokon
ingyenesen ad

CANADIAN PACIFIC

Beograd, Wilsonov trg 107
Zagreb, Petrinjska ul. 40

3900

Törvényesen védjegyzett „Winga“ csokoládé desser-
tem részére keresek 3 utazót, akik mellesleg magas
jutalék mellett zsebben elhelyezhető mintakollekciót
magukkal vinnék. 1 Bácska, Bánát és Baranya részére,
1 Horvátországon, Dalmácia, Hercegovina és Szlovénia,
1 Szerbia és Bosznia részére. Csakis szakmabeliek kik
csemege, cukorka és fűszerkereskedőket látogatnak,
reflektálnak. Confiserie „Winga“ Novisad.

CSAK RÖVID IDEIG!

AMIG A KÉSZLET TART!

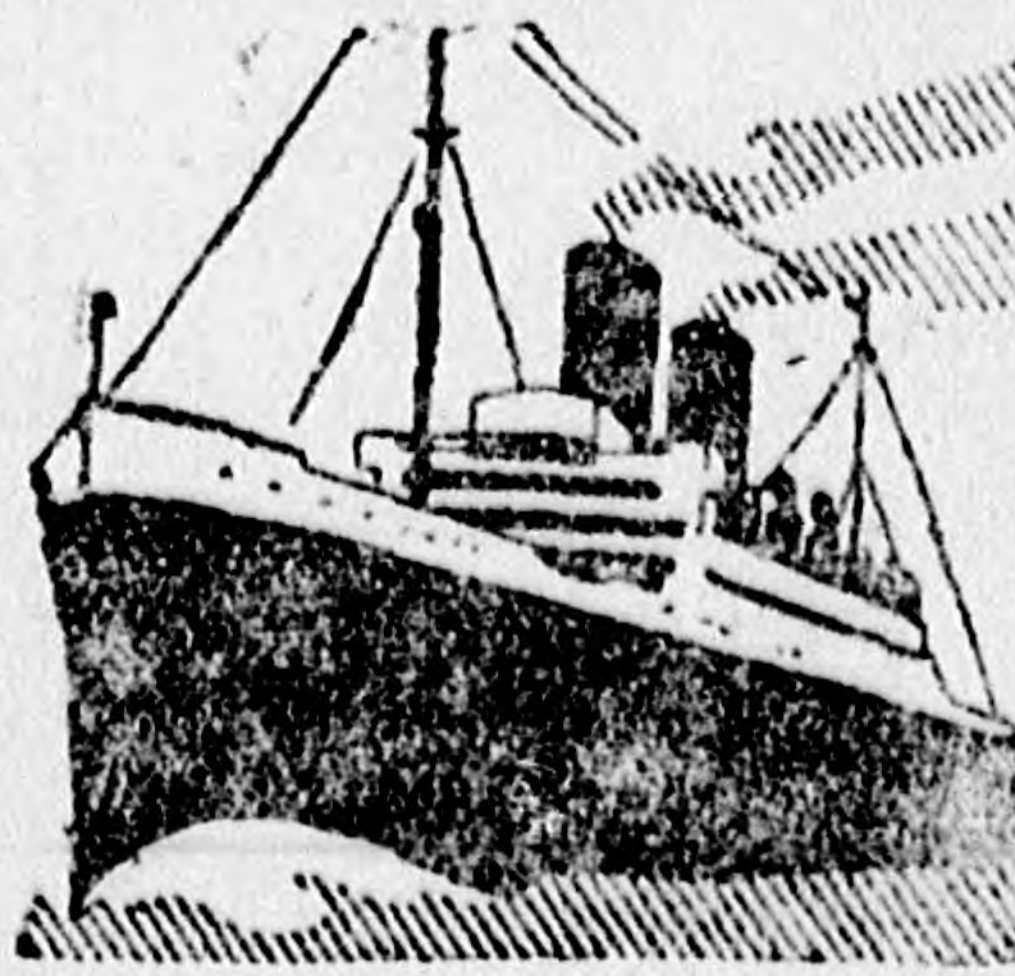
Vidékre utánvétellel szállítok. — Postaköltséget felvázaitom.

KAPHATÓ:

A. MAMUŽIĆ könyvesboltjában Subotica Városháza.

NAVIGAZIONE GENERALE ITALIANA GENOVA

Express vonalak:
Északamerikába
Középamerikába
Délamerikába:
Braziliába
Uruguayba
Argentínába
Peruba, Chilébe stb.
Ausztráliába

Utazási idő
Zagreb-Genova
20 óra

A legrövidebb és
legkényelmesebb
vonal jugoszláviai
kivándorlók
részére

és a világ minden nevezetesebb
kikötőjébe

Jugoszláviai vezérképviselet
„TRANSOCEANIK“
Jugoszláviai Utazási és
Szállítványozási R. T.
ZAGREB, Petrinjska ul. 6.

Kitűnő konyha

VOJVODINAI KÉPVISELET:

„METEOR“

ügynökség
és információs iroda

Vel.-Bečkerek

Wilson
ter 3.

Sürgönyeim:
Transoceanik V. Bečkerek

KORZÓ MOZI * LIFKA MOZI

Hétfőtől—szerdáig

Hétfőtől—szerdáig

Monumentális filmatrakció!
Teatre paré!

Az amerikai nők erkölcsrajza
filmou!

Tell Vilmos

Veszélyes évek

atrakciós filmjáték 7 felv. ban

Egy házasság tragikomédia 6 felv.

Főszereplők:

Conrad Veidt, Erne Morena
Xenia Deszy

Főszereplő:
EDITH ROBERTS

Husz év házasság után!
Negyven éves férj és a hakis!
Tiltott gyümölcs!
Arkon át... bakon át...
Asszonyi ész...

APRÓHIRDETÉSEK

Az apróhirdetés egy sor 1 dinár, vastagbetűs és csúszkás
kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din.
Csak felblyegzett jellegű leveleket továbbítunk
Kerdeszkérdésekhez válaszbelvagy melléklendő.

Főmofnár, józan és munkaszerető, állást keres azonnali belépésre. Németh János főmofnár, Csikertja ut 939, Cantavir

Vegyeskereskedősegéd, ki az államnyelvet is bírja, utazói vagy segédi állást keres. Ajánlatokat a kiadóba kér. 3830

HÁZVEZETŐNŐ magános urhoz Oslückre kerestetik. Feltétel, hogy az illető kitűnően lözzen, nagy háztartás vezetéséhez, baromfi-tenyésztéshez értsen. Csak éves bizonyítványokkal rendelkezők jöhetnek figyelembe. Személyesen lehet jelentkezni: Lederer Emilné Subotica, Harambašićeva ulica 7. — Katolikus legényegylet mellett) 3576

Naponta friss a la 386
TESCHENI TEA VAJ leszállított áron nagyban és kicsinyben
Kürüsi Géza cégnél Subotica

Mérlegképes könyvelő önálló, magyar, német, olasz levelező napi 1—2 órai, esetleg fél napi munkát vállal. Cím a kiadóban. 3766

Allandó utazót keresek magánfelek látogatására jutalékos alapon damaszt-rendelések felvételére. Ki a német és a szerb nyelvet bírja. Női reflektáns szintén pályázhat. Biztos egzisztencia. Tabó József műszövő. Bezdán. 3841

Nea-Crem
Is meggyőzőbb arc- és kézápoló
KORONA GYÓGYSZERTÁR
VÁROSMÁZA
SUBOTICA

KÉKKŐ és RAFFIA
a legolcsóbb napi áron
Kereskedőknek előnyárak
Sugár Manó
Subotica

Fehérműgyártást ólson üvüfalok. Kivánatra házhoz jövök. Cím a kiadóban. 3754

Suche intelligentes deutsches Fräulein zu meinem zweij Kindern. (Das eine ist 11, das andere 6 Jahre alt.) Jahreszeugnisse bevorzugt. Adresse in der Administration. 3750

KERJEN
Idol DEDY

CIPŐKRÉMET!
GYÁRTJA:
Prva Jugoslavenska Kemična Fabrika D. D.
NOVISAD

KÖNYVES KÁLMÁN
KIADÁSÁBAN MEGJELENT
KÉPREPRODUKCIÓK
KÖLNI KERETEZÉSEL
KIZÁRÓLAG
CIGLER, KAIĆ és TÁRSÁNÁL
SUBOTICA, BARÁTOK TEMPLOMA MELLETT

Milkó Izidor
ÚJ KÖNYVEI

- 1) Firenzei eset és egyéb elbeszélések
- 2) A miniszter barátja. Mosolygó történetek
- 3) Spekulané és társai. Egy kötet vídamság
- 4) Asszonyok (Novellák és egyebek)
- 5) Irók és könyvek (Elbeszélések)
- 6) Baedeker irásából (Novellisztikus dolgok)

A „Világ” a következőket írja a könyvekről: Mesélő kedvtől, mint Jókai, ironikus mint Mikszáth, kacagós mint Porzó, intelligens, mint Cholnoky, magyaros, mint Abonyi Lajos.

A hat kötet ára 320 din., egy kötet 60 dinár

Minden kötet külön is kapható a Bácsmegeyi Napló kiadóhivatalában vagy a szerzőnél (Subotica, Zrinjski trg 28) a pénz előleges beküldése mellett.

HÁZASSÁG

Házasságokat előkelő, ur, ragyogós körökben díszíróként közvetít Faragó Rodája Budapest, Népszínház-utca 16. Cégjelzésre levelezés. Díjtalan felvilágosítás. 3803

Fiatal fodrászsegédet, és fésülönőt, aki manikűrözni is tud, Palicsra felveszek. Ranisavljević fodrász. 3872

Szerb, német és magyar nyelvben tökéletes levelező állást keres nagyobb cégnél, aki vállalna esetleg mindhárom nyelven fordításokat. — Szíves megkeresések
MAYRO WEIMANN
irodájába kérelnék

Borbélysegéd, elsőrendű munkacérő, azonnali felvétetik. Cím a kiadóban. 3875

Kisasszonyt két éves lánykához felvesz Temer, optikus Subotica, Korzó 11. 3893

Kifutófiu felvétetik Rothausen bőrkereskedőnél, Zrinjski trg 2. 3869

Egy

a tötören levő, ebédőből, egy halószobából, egy garderober-smosdószobából álló, különbejáratu, erkélyes, vízvezetékkel ellátott, csinosan

butorozott lakás

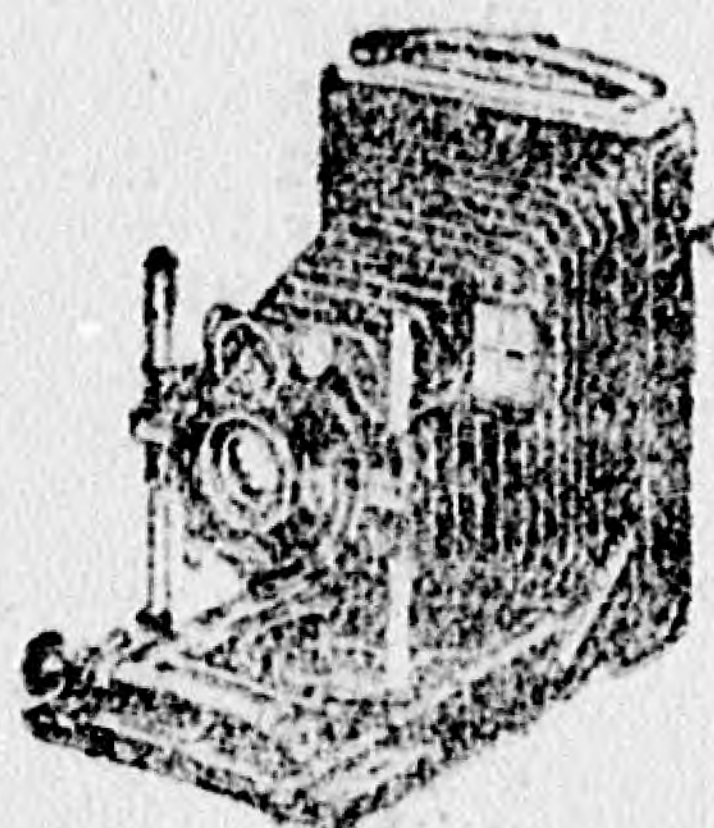
egy, esetleg két magányos ur, avagy gyermektelen házaspárnak **azonnal kiadó.**
CÍM A KIADÓBAN. 3670

Okleveles vagy nem okl. gyógyszerész kerestetik 3—4 heti kisegítésre május 18-ikától kezdve. — Szíves ajánlatokat kér fizetési igények feltüntetésével. Gyógyszertár Coka (Banat). 3882

Egy fiatal fűszersegéd 15-ki belépésre kerestetik. Cím a kiadóban. 3885

Hivatalnoknő, gyors- és gépiró, állandó alkalmazást nyer. Német vagy szerb nyelv megkivántatik. Literaria könyv- és hírlapkeresztvállalat, Heumann Mór, Subotica. 3802

Fotocikkek

Fényképezési gépek, Agfa-Hauf és minden gyártmányú lemez és film. Mimosza gázfény, bronzüst és celloidin levelezőlap és papír stb. Fotocikkek gyári áron.

Fényképezőknek külön árkedvezmény!

Vidéki rendelések soronkívül gyors elintéztést nyernek és bérmentve szállít

DEUTSCH I.
optikus és fotoszaküzlete
SUBOTICA

Kérjen árjegyzéket Telefon 2-16

LEVELEZÉS

Egy szőke nő keresi egy barna és egy barna nő egy szőke ur ismeretségét. — Leveleket Csak csunyákat jellegre a kiadóba kérek. 3870

ÉKSZEREK

inga- és zsebórák, irókészletek, ridikulók, cigarettatárcák ezüstből és alpakkából — Nagy választék, olcsó árak.
SOK
ékszerész, Rudičeva ul.

FOGLALKOZÁS

Egy fiatal intelligens elvált uriaszony elment vidékre házvezetőnőnek magános uriemberhez. — Levelek: R. Sz. Subotica, IV., Palmotičeva ul. 25. 3894

Ügves detaillista segéd vagy kiszolgálónő, ki a szerb nyelvet beszéli, jó fizetéssel állandó alkalmazásra kerestetik. Cím a kiadóban. 3877

Önkéntes árverésen május 10-én eladom 8 HP cséplőgarnitúrát, egy 20HP erőssegű motor és egyéb gépeket valamint alkátrészeket. Űzv. Mirics Bojana Kralja Alexand. 48. Vel.-Kikinda.

Nemesak érdekes megbízható

UJSÁGOT KAP

hanem

egy **VADONATUJ AUTÓT** vagy **TRAKTORT**

IS NYERHET

ha május 1-től kezdve fél évre előfizet a BÁCSMEGYEI NAPLÓ-ra
Előfizetési ár fél évre **270 dinár**

Azok, akik nem előfizetők, hanem naponta olvassák a lapot, szintén részt vesznek a sorsolásban, ha április 1-től minden megjelent szám címlapját beküldik a kiadóhivatalba.

KÜLÖNFÉLE

Örökbe adná négy éves kisleányát egy szerencséslel anyja, Cím a kiadóban. 3887

Pincehelyiség Gombkötő utca 11 alatt kiadó. Bővebbet Braća Uihely, Gombkötő utca 15 megtudható. 3888

Elveszett egy csomag kulcs, közte 9880. szám kasszakulcs is. A megtaláló 100 dinár jutalom ellenében adja át a kiadóba. 3864

Butorozott szoba 1—2 személynek azonnali kiadó. Cím a kiadóban. 3876

Butorozott szoba kiadó. VIII. Jagodinska ulica 19. 3895

Építőmesterek és mésznyelvkereskedők figyelmébe! Elsőrendű hőtűh, fával egetett mész jutányos áron kapható. Vagonréttelekben is. Ljudevit Balog mészegető, Velika-Požega mellett, Slavonija.

ÚJ

CSERÉPKÁLYHÁK

tűzhelyek, jutányos árban kaphatók. Átrakások és javítások szakszerűen, legolcsóbb árban elvállaltatnak. — Vidéken is e szakmába vágó mindenféle munkát elvállal:

TAKÁCS MIHÁLY
CSERÉPKÁLYHÁS

Subotica, városi zenede mögött.

Daruvarv-Creme éjleli használatra és az eredeti „Renée” Liliom - Creme nappali használatra a legideálisabb szépitőszerek. Kapható mindenütt, ahol ninesen, a készítőnél, Blum (Illés) gyógytár, Subotica, a főpostával szemben. 3592

Halotti emléktáblák (Jahrzeittafel) készít a legpontosabban Weisz Mór Subotica, régi zsidó-templom udvar. 3706

STENICIN

a legjobban bevált fereg és **POLOSKAIRTO** Kezelése egyszerű, nem piszkít. — Kapható
Drogerija Landaner
Subotica. 509